

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

Bolgár Pedagógiai Program

OM: 201152

1062 Budapest, Bajza u. 44.

**A PROGRAM
AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA
ÉS A NEMZETISÉG ÓVODAI NEVELÉSÉNEK IRÁNYELVE
ALAPJÁN KÉSZÜLT**

AZ ÓVODÁBAN BOLGÁR NEMZETISÉGI NEVELÉS FOLYIK

Készítette : Egerváriné Hernádi Gabriella

Módosítva : 2018 május 30.

Módosítva : 2018.augusztus 31

Érvénybelépés ideje: 2018 szeptember 01.

Az intézmény OM azonosítója: 201152	Készítette : ..... Egerváriné Hernádi Gabriella óvodavezető
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestület elfogadásának határozatszám:..../2018/O Nevelőtestület nevében elfogadta: ..... Baloghné Veréb Mária Anna óvodapedagógus	
Nkt.72.§(5) Szülői Szervezet a bolgár Pedagógiai Programról a tájékoztatást megkapta ..... Csapody Kinga SZM elnök	Fenntartó nevében egyetértését adta: ..... Dr.Muszev Dancso
Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda /1062 Budapest, Bajza u.44 / Nevelőtestülete 100 %-os arányban a Bolgár Pedagógiai Programot elfogadta,az intézményvezető a ...../2018/O határozatszámmal jóváhagyta ..... Egerváriné Hernádi Gabriella óvodavezető	
A dokumentum jellege: Nyilvános	Megtalálható az óvoda honlapján
Hatályos: A kihirdetés napjától visszavonásig érvényes	
Iktatószám : ...../2018/O	Készült : 2018.május 30.-án 5 példányban.

Tartalomjegyzék

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	4.o
AZ INTÉZMÉNY ALAPÍTÓOKIRATA, FELADATAI	5.o
AZ ÓVODA BEMUTATÁSA	8.o
1. BEVEZETÉS	9.o
2. GYERMEKKÉP	11.o
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	13.o
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	21.o
5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	25.o
6. AZ ÜNNEPEK	27.o
7. A JÁTÉK	30.o
8. VERS, MESE	34.o
9. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK	36.o
10. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA, NÉPIKISMESTERSÉGEK	37.o
11. MOZGÁS	39.o
12. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	40.o
13. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	42.o
14. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	44.o
15. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA	46.o
16. A NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE	48.o
17. GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM	50.o
JELLENLÉTI ÍV	54.o
JEGYZŐKÖNYV	55.o
HATÁROZAT	56.o

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 2018,1.sz.melléklet

- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus – szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Az intézmény alapító okirata, feladatai

ALAPÍTÓ OKIRAT a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az intézmény megnevezése:	Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
Az intézmény neve bolgárral:	Българска двуезична малцинствена детска градина
OM azonosító:	201152
Az intézmény rövidített neve:	Bolgár Óvoda
Székhelye:	1062 Budapest, Bajza u. 44.
Az intézmény alapítója, irányítója és fenntartója:	Bolgár Országos Önkormányzat 1062 Budapest, Bajza u. 44.
Felügyeleti szerv neve, címe:	Budapest Főváros Kormányhivatala 1056 Budapest, Váci u. 62-64.
Létrehozásáról rendelkező határozat:	Bolgár Országos Önkormányzat 71/2007. (10.12.) sz. határozata
9. Közfeladata:	óvodai nevelés
10. Az intézet tevékenységei:	

Az intézmény alaptevékenysége, szakágazati besorolása és típusa:

Alaptevékenysége:

Elsődleges tevékenysége a Budapest területén élő és tartózkodó bolgár nemzetiségű 3-7 éves gyermekek óvodai nevelésére, napközbeni ellátására terjed ki.

Az alaptevékenység államháztartási szakfeladat rend szerinti besorolása:

Óvodai nevelés, ellátás	851011
Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás	851013
Óvodai intézményi étkeztetés	562912
Munkahelyi étkeztetés	562917

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Szakágazati besorolása: 851020 óvodai nevelés

Típusa: óvoda

Csoportok száma: 2

A maximális gyermeklétszám: 42 fő

1.) Az intézmény működési köre:

Elsődleges tevékenysége a Budapest területén élő és tartózkodó bolgár nemzetiségű 3-7 éves gyermekek óvodai nevelése, napközbeni ellátására terjed ki.

2.) Gazdálkodási besorolása: Önállóan működő költségvetési szerv, szakmai célú költségvetési kerettel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. Az önállóan működő és gazdálkodó Bolgár Országos Önkormányzat Hivatala látja el a pénzügyi-gazdálkodási feladatait.

3.) Vezetőjének kinevezési, megbízási, választási rendje: A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben (a továbbiakban: közoktatási törvény) foglaltak szerint nyilvános pályázat útján a Bolgár Országos Önkormányzat Képviselő-testülete bízza meg határozott időre. A munkáltatói jogosítványokat a Bolgár Országos Önkormányzat nevében – kivéve a felmentés esetét – a Bolgár Országos Önkormányzat Elnöke gyakorolja. A felmentés jogát a képviselő-testület gyakorolja.

4.) Foglalkoztatottjaira vonatkozó foglalkoztatási jogviszonyok megjelölése:

Közalkalmazottakat határozatlan idejű kinevezéssel, vagy határozott időre szóló kinevezéssel foglalkoztathat. A közalkalmazottként foglalkoztatottakra a Kjt., a közoktatási törvény vonatkozik; kivéve az óraadó pedagógusokat, vagy az egyéb feladatra vállalkozóként alkalmazottakat, akikre a közoktatási törvény, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény vonatkozik.

Az Intézmény alkalmazottai felett a munkáltatói jogosítványokat az intézmény vezetője gyakorolja.

5.) A feladatellátást szolgáló vagyon:

A Bolgár Országos Önkormányzat által használatba adott ingatlan, ingó és egyéb vagyon.

A gazdálkodáshoz rendelkezésre álló vagyon értékét a számviteli nyilvántartások alapján elkészített éves mérleg, a vagyoni állapotot az intézmény mindenkori éves leltára tartalmazza.

Az ingatlan a Magyar Állam tulajdonát képezi, kezelője a Bolgár Országos Önkormányzat, amely a Budapest, VI. kerület 28411 hrsz. alatt felvett, természetben 1062 Budapest, Bajza u. 44. szám alatt található 852 m² nagyságú ingatlan II. emeletén található természetben elkülönült összesen 220 m² alapterületű önálló óvodai ingatlanrész. Az ingó vagyon a Bolgár Országos Önkormányzat és az Óvoda tulajdonát képezi a vagyonleltár szerint.

6.) A vagyon feletti rendelkezés joga:

Gazdálkodási szempontból önállóan működő költségvetési szerv. Gazdálkodásával a Bolgár Országos Önkormányzat Hivatalához, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervhez kapcsolódik. Az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörű költségvetési szerv. A vagyon feletti rendelkezés jogát a Bolgár Országos Önkormányzat Képviselő-testülete mindenkori vagyonrendeletében foglaltak szerint gyakorolja. A rendelkezésére álló vagyontárgyakat nevelő-oktató munkájához szabadon használhatja. Alaptevékenységét nem akadályozva az épület helyiségeit egy naptári évnél nem hosszabb

---

időtartamra bérbe adhatja. A rendelkezésére álló vagyont nem idegenítheti el és nem használhatja fel biztosítékként.

7.) Az intézmény képviselőire jogosultak:

Az intézmény vezetője, valamint az általa írásban meghatalmazott beosztott közalkalmazott.

8.) Az intézmény megszüntetése:

Az intézményt a jogszabály által nevesített esetekben az alapító jogosult megszüntetni.

9.) Nemzetiségi és más feladatai: Bolgár nemzetiségi nevelés

2. Az intézmény gazdálkodásának jellemzői

2.1 Intézmény feladatellátást szolgáló vagyona:

Az intézmény működését a Magyar Államkincstár tulajdonában lévő ingatlanban végzi. A működését segítő és szolgáló egyéb eszközök az éves beszámolóban kerülnek kimutatásra.

2.2 Intézmény vagyon feletti rendelkezési joga:

A közoktatási intézmény jogosultsága ezen vagyontárgyak rendeltetésszerű használatára terjed ki, de tulajdonjoguk a Bolgár Országos Önkormányzatot illeti.

2.3 Intézmény gazdálkodással összefüggő jogosítványa:

Az intézmény gazdálkodása megszervezésének módjára tekintettel részben önállóan gazdálkodó, az előirányzat feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv.

Az Önkormányzat a Bolgár Országos Önkormányzat Hivatalát jelöli ki az intézmény pénzügyi-gazdasági feladatainak ellátására. Az önálló és a részben önálló költségvetési szerv között a munkamegosztás- és felelősségvállalás rendjét, a gazdálkodással kapcsolatos jogosultságokat az erről szóló „Ügyrendi szabályzat” rögzíti.

2.4 Intézmény működésének, fejlesztésének forrása:

A támogatás, amely származik a központi költségvetésből, az önkormányzat költségvetéséből, valamint származhat saját bevételből; az alapokból, a köztestülettől, egyéb szervezetektől származó jutatás; kiegészítő tevékenységből származó bevétel, pl. költségvetési szerv szellemi és anyagi infrastruktúrája magáncélú igénybevételének térítése; a költségvetési szerv rendeltetéscélú működése során elhasználódott, illetőleg feleslegessé vált tárgyi eszközök és készletek értékesítéséből befolyt bevétel, a dolgozó, gondviselő stb. kártérítése; adók

---

visszatérítéséből, bánatpénz megfizetéséből származó pénzüsszegek valamint külföldi segély, adomány. A saját bevételének teljes egészében fedeznie kell a tevékenységet terhelő összes kiadást- beleértve az üzemeltetési, fenntartási kiadások tevékenységére jutó arányos hányadát is – a bevétel fel nem használható részének figyelembe vétele mellett. Az óvoda helyiségében, területén, párt, vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet.

Intézmény számlavezető bankja: Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank

Intézmény költségvetési elszámolási számlaszáma: 11707024-2471705

Intézmény adószáma: 15762599-1-42

Az intézmény nem alanya az Általános Forgalmi Adónak.

Az intézmény, mint részben önállóan gazdálkodó intézmény önálló gazdasági szervezettel nem rendelkezik. A kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés során az intézményvezető a Bolgár Országos Önkormányzat Ügyrendi Szabályzata szerint köteles eljárni. A részben önálló gazdálkodó intézmény vezetőjének a Bolgár Országos Önkormányzat szabályzataiban foglalt előírások szerint kell eljárni. Egyéb gazdasági-ügyviteli feladatait a munkaköri leírás tartalmazza. Az intézményi bélyegzők használatára a következő beosztásban dolgozók jogosultak: az intézményvezető és az általa mindenkor megbízott helyettes.

AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

A Bolgár Országos Önkormányzat, a magyar jogszabályi előírásoknak megfelelően megalapította a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvodáját, amely 2008. február 1-jével megkezdte működését a Bajza utcai épületben.

Az óvoda a VI. kerület Bajza u.44 alatt található. Fenntartó: A Bolgár Országos Önkormányzat. Az óvoda elhelyezkedése lehetővé teszi, hogy a gyermekek minél több személyes tapasztalatra tehessen szert: a közelben található: Állatkert, múzeumok sokasága, Városliget, stb.

Kettő / gyermeklétszámtól függően egy /vegyes életkorú óvodai csoportunk az Óvodai nevelés **országos alapprogramjával** valamint a Nemzetiségi óvodai nevelés alapelveivel összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait. Az óvodai életben a hangsúly a bolgár nyelv fejlesztésén van, a magyar nyelvet a követelményeknek megfelelően, magas szinten fejlesztjük, és felkészítjük a gyerekeket az iskolára.

A gyermekeket nemzetiségük, kulturális háttérüktől függetlenül egyenlően kezeljük. Hangsúlyt fektetünk a gyermekek feltétlen szeretetére, tiszteletére, a másság elfogadására és elfogadtatására. Az óvoda helyiségei pedagógiai céljaink megvalósításához megfelelő. Három csoportszoba a szabad játék, a tevékenységek helyéül szolgál. Az alvás, az étkeztetés a csoportszobában történik. Az óvodában jelenleg 1 fő bolgár, 2 fő magyar anyanyelvi óvodapedagógus, 2 fő bolgár – magyar anyanyelvű technikai dolgozó látja el a feladatokat. Az óvoda minden dolgozója elfogadja, hogy a következő értékek fejlesztése egyenlő mértékben fontos a gyermekek nevelésében: fizikai, kognitív, nyelvi, lelki, társadalmi, érzelmi fejlődés.

A gyermekeknek olyan élményeket és tapasztalatokat nyújtunk, melyek hatására pozitív kép alakulhat ki önmagukról, mely szerint különleges, egyéni és értékes emberek.

Az óvoda udvarral, tornateremmel rendelkezik, amelyek felszereltségének javítása folyamatos.

---

1. BEVEZETÉS

Az óvoda a közoktatási rendszer legelső láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely a családi nevelést egészíti ki a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A gyermek szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik.

Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) élete példájából szerezzék pozitív tapasztalatait.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

1.1. Az óvoda küldetése

A társadalom felé

Az szülők segítése, az óvoda dolgozóinak alapvető magatartása példaértékű kell, hogy legyen.

Kötelességünk, hogy tiszteljük az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely mindenkit megillet.

Az óvoda az egészséges személyiség alapjait kívánja kialakítani. .

A családokkal való kapcsolattartás folyamán az óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért az intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda szellemiségét.

A pedagógus felé

Az óvoda szerepe egyre nagyobb, amely kiemelkedő segítséget nyújt a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.

Célunk eléréséhez szükséges:

Az óvodapedagógusokat és a technikai dolgozókat a pozitív gondolkodásmód és viselkedési forma jellemezze. Az óvodapedagógusok, a nevelő munkát segítő dolgozók is rendelkezzenek az egymás, a szülők, a gyermekek iránti szeretet, önzetlenség, türelem, tolerancia személyiségjegyekkel

Fontos számunkra a **megelőző** módszer elsajátítása, mint;

- 1.) **Értelem**, ami ésszerűséget, egyszerűséget is jelent. Feladatunk az együttélés normáit megismertetni, a tevékenységeket minél egyszerűbben megtervezni, azokat gyakoroltatni. Munka-játék és tanulás a mindennapokban kötött és kötetlen formában van jelen. A tevékenységek és a szokásrendszer kialakítása, gyakoroltatása ellenőrzés mellett, hogy a gyermekek helyesen cselekedjenek, a szabályokat játékos módon, türelemmel gyakorolják.
- 2.) **Szeretetreméltóság: Ha megszerettettük magunkat a gyermekekkel, akkor majd könnyebben szófogadókká tehetjük őket.** Szeretet, türelem, és alapvetően bizalom kell a neveléshez: a gyermekeket meg kell ismernünk, s ehhez családi légkört kell teremtenünk.

Az óvodapedagógusok és a technikai dolgozók egymás iránti példamutató magatartása nagyon fontos, meghatározó tényező, mivel a gyermek „utánzás” útján tanul.

A gyermek felé

A gyermekek belül szellemi, lelki, testi értékekkel rendelkeznek, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek: a szülőnek, és a pedagógusnak kell a megvalósulásban segíteni. Az óvoda ismerteti a szülőknek a nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely a gyermekek személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

A gyermeknek joga van

- A nemzetiségi nevelésben részt venni. Az óvodában a bolgár és magyar népi, és közösségi hagyományokat, a hazafias nevelésben a néphagyomány értékeit, és a környező világot megismerni.
- A testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai képességek fejlesztésében részt venni.
- Értékkorientált közösségi nevelésben részesülni
- Odafigyelésre, önbizalomra, öröme, bánatra.

Feladatunk

- Az óvodai nevelés során a gyermekekben olyan erényeket és értékeket kell kialakítanunk, amelyek képessé teszi őket a felnőttek, az egymás iránti tiszteletre, megbecsülésre. Ehhez mi felnőttek adjuk a mintát.

-
- A problémás gyermekek egyéni fejlesztésével, a problémák okainak feltárásával és azok kiküszöbölésével segítjük elő hogy közösségi emberré érjenek.

1.2. Jövőkép

Óvodánkra legyen jellemző, hogy mint nemzetiségi óvoda a mindennapokban jelen legyen a szeretet, a bizalom, a türelem, az igazságosság. A gyermekek a családi légkörű óvodában, különböző tevékenységek között gyakorolhassák a bolgárság tudat és a magyarságtudat kialakulásához szükséges viselkedésformákat, viselkedéskultúrát. A család és az óvoda dolgozói egyenrangú partnerként aktívan, tevékenyen vegyenek részt a gyermekek nevelésében az óvoda mindennapjaiban, ünnepeinken, rendezvényeinken.

1.3. A helyi nevelési program elkészítésekor figyelembe vettük

- az óvodai nevelés országos alapprogramját.
- a **nemzetiségi óvodai nevelés irányelvét**

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekkép

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, a nemi szerepek kialakítását, az identitást:

- a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
- az erkölcsi értékek hordozásával, megismertetésével,
- az egészséges életmód alakításával,
- a környezettudatos magatartás alakításával,
- az érzelmi neveléssel,
- a szocializáció biztosításával,
- az anyanyelvi neveléssel,
- a bolgár nemzetiségi hovatartozás erősítésével
- az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
- a testi és lelki szükségletek kielégítésével

2.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról,
- emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A bolgár nemzetiségi óvodai nevelésben biztosítani igyekszünk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- a bolgár- magyar nemzetiséghez való érzelmi kötődése

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Általános feladatok

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Cél

- Egészséges, esztétikus, balesetmentes óvodai környezetet alakítunk ki.
- A gyermek testi szükségleteinek kielégítése során az egészséges életmódhoz szükséges szokások, magatartásjegyeket megalapozzuk.
- A családdal együttműködve a gyermekek életmódját formáljuk, megismertetjük a megelőzés fontosságát

Feladat

- Védjük a gyermekek egészségét és testi épségét.
- Az óvoda helységeinek berendezése, átalakítása, esztétikussá tétele feleljen meg az egészséges életmódhoz szükséges feltételeknek.
- a testápolás, az egészséges, cukormentes, gyümölcsben, zöldségekben gazdag étkezés biztosítása
- az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- A gyermekek számára ismeretek átadása az életkori sajátosságok, különböző szintű fejlődési szintek figyelembe vételével.
- Minden korcsoportban erős szokásrendszert alakítunk ki.
- A felnőttek egységes egészségvédő, példamutató magatartásuk, szokásrendszerük az óvodai élet

-
- minden területén példamutató legyen.
  - Biztosítjuk a mozgást az óvodai élet minden tevékenységében

Az egészséges életmód kialakításának szinterei

Az egészséges életmód alakításának szintere az óvoda összes helyisége.

Olyan feltételeket teremtünk, amelyek megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak, életkorának, fejlettségének. Fontos az egészséges, tiszta balesetmentes, esztétikus környezet kialakítása.

Csoportszobákban elvégzendő feladatok

A játékeszközök mennyiségi-minőségi szempontok szerinti kiegészítését, átvizsgálását, cseréjét folyamatosan tervezzük és végezzük.

A nagy és a kisebb csoportszobába a szabad játékot, és komplex foglalkozásokat tervezzük.

A kézműves-vizuális tevékenységekhez a kisebb csoportszobában az ablakhoz közel külön sarkot rendezünk be. A balesetmentes eszközöket, az élősarkot elérhető magasságban helyezzük el.

A gyermekek idegrendszerének védelme, a személyiségük szabad kibontakoztatása miatt megteremtjük a kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkört, a viszonylagos csendet, a biztonságot. A nap folyamán gondoskodunk arról, hogy minden gyermeknek játék, ill. egyéb tevékenység közben kényelmes helye, mozgási lehetősége legyen. Óvjuk a gyermekeket a kifáradástól, a felesleges várakozást más tevékenység biztosításával kiküszöböljük.

Biztosítjuk a gyermekek megfelelő táplálkozását, a megfelelő mozgás és a pihenés feltételeit.

Az étkezés szokásainak kialakítás

A gyermekek igényeinek megfelelő mennyiségű és minőségű étel biztosítása minden dolgozó felelősségteljes feladata. Az étkező felnőttek a gyermekeknek példát mutatva kulturáltan étkeznek.

Szokásrendszer

- Szépen terített asztal, tiszta, ízléses edények, a villa, a kés használatát fokozatosan vezetjük be. Minden gyermek tudja a szalvétát használni.
- Az önkiszolgálás, a naposi munka szokásrendszerét a gyermekek fejlettségi szintjéhez képest fokozatosan vezetjük be.

-
- A gyermekek a nap folyamán igényüknek megfelelően ihatnak vizet. Mindennap biztosítjuk a gyümölcs fogyasztását.
  - A fáradt gyermeknek nyugalmi helyzetet teremtünk. Kerülünk minden stresszhelyzetet, félelemből fakadó izgalmat a tevékenységek változtatásával, az ebéd utáni pihenés biztosításával. Az elengedhetetlen mese után következetesen alakítjuk ki a nyugodt légkört. Nagycsoportban a pihenés időtartama fokozatosan csökken.

A gyermek WC-ben a gyermekvécéket ajtóval elkülönítjük.

Az óvodában minden gyermeknek van külön fésűje, fogmosó felszerelése, törülközője.

Az egyéni fejlettség figyelembevételével vezetjük be a tisztálkodási szokásokat.

A gyermekek testi ápoltságát a szülőkkel együttműködve biztosítjuk.

Az udvaron: A megfelelő mennyiségű mozgás kielégítésére újabb mászóakák beszerzése, cseréje folyamatos. Jó időben, a nyári időszakban változatos tevékenységeket biztosítunk a gyermekek számára: mozgásos énekes népi gyermekjátékok, sportjátékok megismerésére, gyakorlására

Megismertetjük a gyermekekkel a tisztaságra, esztétikus környezetre vonatkozó szabályokat (pl. cipőtörítés, lábtörölőhasználat, az épületben s az udvaron nem szemetelünk stb.). A szabályokat éves munkatervben rögzítjük.

A megfelelő mozgást, a mozgásos tevékenységeket, a játék, a munka, a szabadidős tevékenységek során, az udvaron, a nap folyamán biztosítjuk.

A tornateremben

Heti egy alkalommal éves terv alapján. Összeállított tevékenységekhez szükséges tornaeszközök beszerzése folyamatos.

A mindennapos mozgás anyagát úgy állítjuk össze, hogy egy-egy gyakorlat a gyermekek egész testét, izomzatát mozgassa meg.

Gyermeköltöző, ill. az öltöző helyeken minden gyermek a váltóruháját, váltócipőjét, tréningruháját, tornaruháját jellel ellátva külön szekrényben, fogason, polcon helyezi el.

Egyéb gondozási feladatok

Az egészségügyi szempontból megfelelő környezet biztosításának feltétele, hogy beteg gyermek, ill. felnőtt az óvodában nem tartózkodhat. Védjük a gyermekek érzékszerveit, az elváltozások

észlelésénél szakember segítségét kérjük. Különös gondot fordítunk a szemüveget viselő gyermekekre (alvás, mosakodás, szemüveg tisztán tartása stb.).

A csoportszoba szellőztetéséről az óvodapedagógus, a dajka, az udvar portalanításáról, rendben tartásáról a karbantartó gondoskodik.

A levegőzésnél, kirándulásokon fontos a réteges öltözködés.

Gyermekek edzése

A gyermekek testi fejlődéséhez, egészséges életmódjuk kialakításához, testi épségük védelméhez a szükséges a gyermekek edzése: pl. kirándulásokon, az óvoda udvarán.

Az edzés lehetőségei: a levegő, a víz, a nap. Gondoskodunk arról, hogy minden évszakban minél több időt töltsenek a gyermekek a szabadban: nyáron lehetőleg egész nap, tavasszal és ősszel legalább 1,5 – 2 órát, télen –10 °C-ig 1 – 1,5 órát levegőznek (tervezett séták, kirándulások stb.).

Óvodapedagógusok feladatai

Év elején a szülővel együtt megbeszéljük, és írásban rögzítjük a gyermek, otthoni étkezési, tisztálkodási és egyéb egészségügyi szokásait, életritmusát. A szülővel összehangoltan működnek együtt. A csoport szokásrendszerének a prevenció tervezésénél több helyről jövő gyermekek ismereteit összehangolják. Figyelembe veszik az egyéni adottságokat.

Megtervezik a hátrányos helyzetű, fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatását. Megfigyeléseiket írásban rögzítik.

Példát mutatnak a gyermekeknek az öltözés, tisztálkodás, étkezés, egyéb tevékenység terén. Egészséges életszempéldával, életmóddal a szülők előtt is a magatartásuk példaértékű.

A hangneme mindig a gyermekek tevékenységeihez igazodik. A csoportban derűs, vidám légkört alakítanak ki.

A gondozás területén a pedagógiai munkába a dajkát is bevonják.

3.2. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, és a szocializáció biztosítása

Cél

A bolgár-magyar nemzetiségi kulturális értékek megismertetése, elfogadtatása.

A szokás- és normarendszert megalapozása. A szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete

Az érzelmek gazdag, szeretetteljes légkörben a gyermekek szívesen nyílnak meg

Feladat

- Derűs szeretetteljes, biztosságot nyújtó légkört teremtünk.
- A gyermeket az óvodába lépéstől kezdve pozitív érzelmi hatások érik.
- A gyermeki jellemet alakítjuk: türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság.
- Fejlesztjük az erkölcsi szokásokat-, érzelmeket-akarati tulajdonságokat. Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése: bizalom, szeretet, féltés. Az önfegyelem, fegyelem udvariasság szokásait gyakoroltatjuk.

- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével.
- Elősegítjük a közösségi élet, a munkára nevelés szokásainak kialakítását. Alakítjuk, segítjük a természetes társas kapcsolatok kialakulását, a dolgozók példamutató magatartása, szeretetteljes kommunikációja, egymás iránti tisztelet, megbecsülés szolgáljon mintául a gyermekek magatartásának pozitív alakulásához.
- Segítjük a gyermekek, a szülők beilleszkedését.
- A dolgozók, a szülők magatartása, beszéde példamutató legyen.
- A gyermekek értékelése, egyéni fejlesztésük mindig pozitív megerősítéssel történjen.
- Hagyományokat alakítunk ki az óvodában.
- Jeles napok, ünnepek tartalmát megismertetjük a gyermekekkel, szülőkkel, hagyományainkat ápoljuk.
- Bolgár-magyar kulturális hagyományokat alakítunk ki az óvodában.

Szokásrendszer

- A mindennapi életben a gyermekek bioritmusának, személyiségük fejlesztéséhez szükséges egy stabil szokásrendszer kialakítása, amely az utánzáson, a felnőttel való azonosuláson alapszik. Fontos az óvoda dolgozóinak személyes példamutatása.
- Folyamata: utánzás, ismétlés, automatizált cselekvés.
- Beilleszkedés – beszoktatás
- A napirend szokásai
- Az egészséges életmód szokásai
- Társas, közösségi élet szokásai
- A tevékenységek megvalósítását elősegítő szokások.

Erkölcsei nevelés

A közösségi élményeket nyújtó tevékenységek során erkölcsi tulajdonságokat alakítunk ki, alapozunk meg: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat.

A biztonságérzet erősítése során fontos a feltétel nélküli szeretet, elfogadottság bizalom élménye.

Az óvoda az erkölcsi tulajdonságok alapozását végzi. A folyamatban az erkölcsi szokások kialakításának van döntő szerepe. Az erkölcsi nevelés fejlesztésében nagyon nagy szerepet kap az egyéni bánásmód

Közösségi nevelés

A gyermek közösségben fejlődik, ott érzi jól magát. Tevékenységeihez igényli a társakat. A közös tevékenységhez szükséges magatartás, és viselkedésformákat a gyermekek csak közösségben sajátíthatják el. Az óvodapedagógus szerepe hangsúlyozott, ami a gyermekek életkorából adódik: pl. még nem tudnak közös célt kitűzni.

A tapasztalásszerzés forrásai

Az óvoda, a család, gyermeket körülvevő felnőttek, a közvetlen környezet hatása gyermekekre a felnőttek irányításától, követelményrendszerétől, szervező készségétől függ.

Csoport szokásai

Elősegíti a közösségi érzések a „MI” érzés kialakulását. A legfontosabb a jól szervezett

- napirend, s benne a hagyományok, közös élmények, távlatok felállítása

Óvodapedagógusok feladatai

- Példamutató nevelői magatartásukkal elérik, hogy a gyermekcsoport toleránsan, előítélet nélkül fogadja el a gyermeki személyiség másságát (eltérő külső, szokatlan viselkedésmód, szokás, beszéd, ,stb.). Tudatosan megerősítik a gyermekben, a másságban rejlő pozitív tulajdonságokat.
- Törekednek a barátságos, derűs, vidám légkör kialakítására a gyermekek biztonságérzetének, a gyermek és az óvodapedagógus érzelmi kötődése és a társas kapcsolatok kialakítása érdekében.
- A kölcsönös bizalom és megértés hassa át az óvoda mindennapjait, légkörét.
- Az óvodapedagógusok személyes megnyilvánulásai, hangneme, beszéde példamutatása segítse a gyermeket az igazmondásban, őszinteségben, a gyermek szociális érzékenységének kialakulásában, fejlődésében.
- Törekedjenek az én tudat kialakítására, megerősödésére. Teret engednek a gyermek „én” érvényesítő törekvéseinek, hogy a gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát.
- Elérik, hogy a gyermekek figyeljenek egymásra, alakuljon ki empátiás készségük. Felébresztik a gyermekekben az egymás iránti rokonszenvet, támogatják az egymáshoz közelítő gyermekek tevékenységét. Olyan légkört teremtenek, melyben a barátok egymásra hatása optimális, a pozitív tulajdonságok a baráti párokra és a csoportra kedvezően hatnak.
- Törekednek az együttműködésben felcserélhető alá – fölé rendeltségi viszonyok elfogadására, átélésére, gyakorlására.
- Pozitív megerősítéssel elérik a gyermek felelősségérzetének, kötelességtudatának alakulását, fejlődését.
- Fokozatosan alakítják a gyermek tűrőképességét, konfliktus megoldó képességeit. Támogatják a konfliktust okozó gyermek önálló feloldásra irányuló kísérleteit.
- Erősítik a gyermekek önbizalmát, akaratát – tanulja meg saját akaratát alávetni másokénak
- Fontos feladatuk a szülők, felnőttek iránti szeretet, tisztelet érzésének megalapozása, az őszinteségre, igazmondásra nevelés, s ezt magára is érvényesnek tartják.

3.3. A hátrányos helyzetű, erős lemaradást mutató gyermekek felzárkóztatása

Alapvető feltétele a gyermekek sokoldalú megismerése és azoknak a szituációknak, környezeti hatásoknak és lehetőségeknek a kijelölése, amelyekben az óvodapedagógusnak jó esélye van a gyermeki személyiség befolyásolására.

Az óvodapedagógusok feladata megismerni a gyermek óvodáskor előtti és óvodán kívüli életét.

Formái:

- Anamnézis felvétele
- Szülőkkel való gyakori beszélgetés
- Fogadóóra
- Bölcsődével, védőnővel, az óvoda orvosával való kapcsolatfelvétel
- A gyermek óvodában történő megismerése megfigyelése
- Viselkedés, magatartás tevékenységek közben.
- A családdal együttműködve törekszünk a félelmek, szorongások feloldására, a magatartászavarok, antiszociális viselkedések megelőzésére.
- Ha a szülő nem tud, vagy nem képes együttműködni, szakintézmény, szakember segítségét vesszük igénybe.

Feladatunk a hátrányos helyzetű, felzárkóztatást igénylő gyermek meglévő képességeinek megóvása, az egyéni fejlődést figyelembe vevő maximális kibontakoztatása terén:

Érdekes, sokféle és tevékenységeken keresztül fejlesztjük a gyermekek képességeit, növeljük teljesítményét. A képességek, készségek fejlődésének legfőbb tényezője a tanulás és gyakorlás.

A mindenkori fejlettségéhez mérve megfelelő egyéb kiegészítő, fejlesztő tevékenységet biztosítunk megfelelő képzettségű óvodapedagógus vezetésével.

Tapasztalataink alapján egyéb képességeket is fejlesztünk, felzárkóztatunk.

A szülőkkel rendszeresen tapasztalatot cserélünk-kölcsönösen tájékoztatjuk egymást

A gyermekek közösségben elfoglalt helyét megerősítjük, őket sikerélményhez juttatjuk.

3.4.A kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztése

Közös jegye minden tehetséges gyermeknek a produktív képzelet, nagyfokú érdeklődés, kitartás, fáradhatatlan aktivitás. Miután a képességek, a tehetség csak megfelelő tevékenység során fejlődhet ki, azokat elő készítjük. A család, a gyermekek kulturális – fizikai környezete, tevékenykedési lehetőségei, az óvoda esztétikai, érzelmi, értelmi nevelésének hatásai mind befolyásolják a gyermekek képességeinek alakulását.

Feladataink a képességek megóvása, maximális kibontakoztatása terén:

Érdekes, sokféle és egyre magasabb szintű tevékenységeken keresztül fejlesztjük a gyermekek kiugró teljesítményét, képességeit. Képességeiknek megfelelő egyéb kiegészítő, fejlesztő tevékenységet szervezünk megfelelő képzettségű óvodapedagógus vezetésével.

A szülőkkel szorosan együttműködünk, kölcsönösen tájékoztatjuk egymást.

Óvodapedagógusok feladatai

- A módszereket, eljárásokat a gyermekekre, egyénre szabottan választják meg.
- Folyamatosan vezetik a gyermek fejlődését követő személyiséglapot.
- Szoros együttműködést alakítanak ki a szülőkkel, a nevelést segítő logopédussal, pszichológussal, Nevelési Tanácsadóval, az óvoda orvosával, és egyéb szervekkel.
- A gyermek viselkedésének rendezése érdekében pontosan tudják, melyik az a viselkedés, amit meg akarnak szüntetni, és milyen viselkedést akarnak helyette kialakítani.
- Az óvodapedagógusok hangneme, szeretetteljes magatartása minta a gyermek számára.
- A felzárkóztatást igénylő gyermekeket példamutató figyelemmel segítik.
- Bevonják a gyermeket a saját viselkedésének megváltoztatásába.
- Meg kell értetni a gyermekkel, mit szeretne, mit nem, milyen viselkedést vár el, helytelen viselkedésének mi lesz a következménye.
- Tudják milyen elismerés-elmarasztalás várható, így tudatosabban, aktívabban vesznek részt a nevelési folyamatban.
- Az óvodapedagógusok maguk is legyenek kreatívak.
- Méltányolják a kreatív gyermekeket, akik kérdeznak, eredeti elgondolásaik vannak, ötletesek, összefüggéseket látnak, probléma érzékenyek, merész fantáziával rendelkeznek, könnyedebbek és játékosabbak társaiknál, aktívabbak, humorosabbak, vállalkozó szelleműek stb.
- Értékeljék a gyermekek részéről megnyilvánuló kreatív gondolkodást, biztassák, bátorítsák őket.
- A gyermekeket fejlesszék tovább tevékenységeikben.
- Legyenek szellemesek, humorosak, tudjanak ezzel feszültséget oldani.

A fejlesztéshez szükséges ideális állapot: megfelelő motiválás, serkentő atmoszféra, aktív szellemi és motorikus tevékenység, nehézségek leküzdése, a siker átélése, megfelelő óvodapedagógus – gyermek kapcsolat az egyéniség tiszteletével.

3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél

A gyermekek bátran, szépen, érthetően beszéljenek.
Tudják érzelmeiket szóban kifejezni, másokat meghallgatni, irodalmi élményeiket változatos nyelvi eszközökkel elmondani.

Feladat

Rendszerezjük, gazdagítjuk a gyermekek ismereteit. Szótár készítése

Fejlesztjük a gyermekek beszédkészségét.

Tevékenységeket szervezünk, közös élményeket biztosítunk Aktív cselekedtetéssel, tevékenységek biztosításával eljuttatjuk a gyermekeket a tapasztalon alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Derűs, kiegyensúlyozott légkört teremtünk, lehetőségeket biztosítunk a beszédre, beszélgetésre

Valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat

- a bolgár és magyar anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés,
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.

Tartalma

A gyermek hamarabb ki tudja fejezni magát a cselekvésben, mint a beszédben.

Feladatunk, hogy segítséget nyújtsunk a helyes kifejezések megtalálásához, a gondolatok kifejezésére szolgáló nyelvi forma megkeresésére. Eppen ezért nevelőmunkánkban kiemelt jelentőségű a bolgár és a magyar nyelv fejlesztése, a kommunikáció, különböző formáinak alakítása. A bolgár és a magyar nyelv fejlesztése a gyermekek a sokféle tevékenység közben, történik, és a felnőttekhez és a társaikhoz való viszonyának fejlődése során sajátítják el. A szocializáció folyamatában a beszéd, a gyerekek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze.

A fejlett beszédtevékenység segíti a gyermek önbizalmának fejlődését, a társas kapcsolatok kialakulását.

Az egyéni fejlesztés lehetőségei:

- Képeskönyvek nézegetése, beszélgetés a cselekményekről
- Irodalmi nevelés – bábozás
- Bolgár és magyar népi költészet, folklór – pl, mondókák, nyelvtörők, népmesék – kortárs irodalom, népi énekes-mozgásos gyermekjátékok
- Bolgár és magyar jeles napok, ünnepek

Múzeumlátogatások, kirándulások

A beszédfejlődés két fő forrása: Az óvodapedagógus – szülő és a gyermek beszéde.

A sikeres beszédfejlesztést megelőzi: a gyermekek szintjének felmérése, beszéd szintjük megfelel-e az életkori sajátosságuknak: Hallás, észlelés, beszédértés terén.

A fejlesztés tervezésénél nem hagyható ki a logopédus, a család szoros együttműködése. Komolyabb problémánál szakember segítségét kérjük.

Az óvodapedagógusok feladatai

- Szeretik és ismerik anyanyelvüket (bolgár, magyar), beszédük modellértékű a gyermekek előtt, kiejtésük kifogástalan, mondanivalójukat világosan, röviden, érthetően közlik. Érdeklődve fordulnak a gyermekekhez, türelmesen meghallgatják közlendőjüket, s válaszukat tiszta, artikulált, megfelelő hangerővel mondják el. Kérdéseik változatosak, lényegre törő, mondatszerkesztésük egyszerű, de változatos.
- Önképzéssel, a szakirodalmak, felhasználásával fejlesztik anyanyelvi kultúrájukat.
- Nyitott, őszinte, derűs légkört teremtenek.
- Terveznek csendes perceket hetente 1 alkalommal, amikor a gyermekközösség együtt mesélhet egymásnak, elmondhatják a velük történeteket, anyanyelvi, társas, népi mozgásos játékokat játszhatnak.
- Megfigyelik a gyermekek beszédét, felméri beszéd szintjüket. Megfigyeléseiket írásban rögzítik.
- Folyamatosan ellenőrzik a gyermekek fejlődését, s egyéni fejlődési ütemükhöz igazodva folytatják a fejlesztést

3.6. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél

Az érzelmi nevelés eszközeit felhasználjuk, hogy a gyermekek kíváncsisága felfedezési vágya szolgálja az értelmi képességek kibontakoztatását.

Tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás

Feladat

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket tapasztalati úton bővítjük, rendszerezzük.

Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve

Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően megalapozzuk az ismereteket, jártasságokat, készségeket

A feladatok megvalósítása, megoldása egymással szoros kapcsolatban valósul meg a nevelőmunka során.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Tárgyi feltételek

Az óvoda működési rendje

Az óvoda kapcsolata

4.1. Személyi feltételek

Az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő alkalmazottak viszonya a nemzetekhez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleihez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket az értékeket képviselve életük a gyermek

---

számára követendő mintává, modellé válik. Az óvodában dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

4.2. Tárgyi feltételek

Az intézmény felszereltsége biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja.

A gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhetőek elhelyezésük biztonságos.

Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodai munkatársaknak.

Lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

A program megvalósításának pedagógiai feltételei

- Az óvodapedagógusok együtt gondolkodnak, együttműködnek, a dokumentációkat közös felelősséggel készítik el.
- Az óvoda minden dolgozója rendelkezik a gyermekek és egymás iránt toleranciával, empátiával. Önzetlenül segítik egymás munkáját. Tudnak őszintén, nyílt légkörben beszélni munkájukról, sikereikről, kudarcaikról. Kezdeményeznek szakmai vitákat, beszélgetéseket, s az ott felmerülő problémákat közösen, alkotó módon, építő kritikával segítve oldják meg.
- Az óvodapedagógusok a dajkákat bevonják pedagógiai munkájukba, együttműködve, a pedagógiai célok megvalósításának nevelik a rájuk bízott gyermekeket. Fontos, hogy a technikai dolgozók az óvodapedagógusokkal együtt példamutató magatartásukkal, kedves beszédstílusukkal, esztétikus megjelenésükkel utánozható mintaként álljanak a gyermekek előtt. Aktívan vegyenek részt a csoportszoba, az óvoda egyéb helyiségeinek esztétikus berendezésében, dekorálásában, a kézműves tevékenységekben. Minden, a csoportokat, az egész óvodát érintő rendezvényeken aktívan vesznek részt, együtt örülnek, ünnepelnek a gyermekekkel.
- A programot elfogadó óvodapedagógusok rendelkeznek alapvető környezetvédelmi, néprajzi, zenei, népzenei elméleti és gyakorlati ismeretekkel. Járatosak a népi kismesterségek gyakorlásában. Törekednek ilyen irányú továbbképzéseken, tanfolyamokon való részvételre. Folyamatosan fejlesztik tudásukat minden területen. Kezdeményezők, alkotó, kreatív gondolkodásúak. Az óvodapedagógusok pályázatokon való részvételekkel segítik a tárgyi feltételek javítását.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda működési rendje /Az óvoda működési rendje az SZMSZ-ben található/.

Az óvodai nevelés csak az óvodavezető által jóváhagyott, Bolgár Országos Önkormányzattal egyeztetett helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. Az óvoda hagyományos nyitvatartása a minden nevelési évben felülvizsgált helyi igényeknek felel meg.

Csoportbeosztás

A csoport/ok /szervezési módját az adott nevelési évben jelentkezett gyermekek száma, kora és a nevelőtestület határozza meg, részben osztott, ill. osztatlan formában.

Havi-, heti- és napirend

- Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve történik az éves, havi, heti, napi szintű tervezés: a fejlődés nyomon követése a gyermekek megismerését, fejlesztését tükrözi
- A stratégiai dokumentumok harmonizálnak
- A gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében
- Az óvodai élet tervezése, szervezése során előtérbe kerül a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek.

Az egész napi tevékenységeket és a heti rend megszervezését az óvodapedagógusok rugalmasan kezelik, de bizonyos szabályokat a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai élet miatt be kell tartani, tartatni.

A **napirendet** rugalmasság, folyamatosság jellemzi, amelyben a játék, a **szabad** játék kitüntetett szerepet kap. A napirend és heti-rend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi a helyi szokásokat és a gyermekek egyéni szükségleteit.

A napirend betartása, betartatása bizonyos fokú alkalmazkodást igényel. A bioritmus megfelelő kialakítása, a közös étkezési szokások, viselkedések rögzítése miatt az óvodában hagyományos étkeztetés folyik.

A **heti rend** összeállításának szempontjai:

- az aktualitások figyelembevétele
- az óvoda sajátossága, mint kétnyelvű intézmény
- zavartalan működés.

Állandó meghatározott napot, időt igénylő tevékenységek

- Környezetismereti kirándulások, naptári naphoz kapcsolódó tevékenységek, jeles napok, ünnepek,
- Mozgás, mozgásos játékok
- Év közben a szorgalmi hétre eső ünnepek
- Kézműves tevékenységek
- Mindennapos mozgás

AZ ÓVODAI CSOPORT/OK/ NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
7.30-12.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban Nyelvi nevelés Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornaszobában, vagy a szabadban) Megfigyelések végzése spontán és szervezett formában Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, mintázás, kézimunka, kézművesség Mozgás A külső világ tevékeny megismerése / Matematikai tartalmú tapasztalatok/ szerzése
12.00-15.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Pihenés
15.00-17.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

AZ ÓVODAI CSOPORT/OK/ HETI RENDJE

Időtartam	Tevékenység
Időtartam	tevékenység
9.00–10.-30.-ig	Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás. Megfigyelések végzése spontán és szervezett formában Külső világ tevékeny megismerése/ Matematikai tapasztalatok/Verselés, mesélés. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, kézművesség Beszélgetés
HÉTFŐ	Külső világ tevékeny megismerése/ Matematikai tapasztalatok/ Ének, zene, énekes játék Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, kézművesség Beszélgetés
KEDD	Külső világ tevékeny megismerése/ Matematikai tapasztalatok/ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Verselés, mesélés Rajzolás, festés mintázás, kézimunka, kézművesség Beszélgetés
SZERDA	A külső világ tevékeny megismerése / Matematikai tartalmú tapasztalatok/ szerzése Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, kézművesség
CSÜTÖRTÖK	A külső világ tevékeny megismerése / Matematikai tartalmú tapasztalatok/ szerzése Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, kézművesség

	Beszélgetés
PÉNTEK	Mozgás Egyéni fejlesztés Beszélgetés

A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁI

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
Játék Verselés, mesélés, bábozás, dramatizálás Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, barkácsolás, kézművesség Mozgás A külső világ tevékeny megismerése /Matematikai tartalmú tapasztalatok/ Munka jellegű tevékenységek	Mozgás Mozgásos játék Mindennapos	egyéni, mikro csoportos, frontális /a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően/

5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodában az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

5.1. Az óvoda és a család

A nevelés legfőbb színtere a család, a legnagyobb hatással alakítja a gyermeket. A gyermekek személyiségének fejlődésére az óvodai és a családi nevelés együttesen hat. Az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelő szerepét betölteni.

Óvodánkban szoros kapcsolatot tartunk, együttműködünk a családokkal a hatékony nevelés érdekében. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait.

A szülőket év elején megfelelően tájékoztatjuk az óvoda dokumentumainak tartalmáról, szokásrendszerünkről, közösségi rendezvényeinkről, azok tartalmáról. A szülők számára a Jeles Napok, népszokások, hagyományok, ünnepek, nemzeti ünnepünk eredetéről, tartalmáról, írásos tájékoztatókat készítünk

Külön információs táblán kifüggesztjük az együttneveléshez szükséges információkat:

Heti- és napirend.

Étlap

Házi rend

Az óvodával, a csoporttal kapcsolatos információk, egyéb tudnivalók.

Kapcsolattartás formái

A szülők és az óvónők között a nevelési feladatok összehangolására lehetőség nyílik az alábbi esetekben:

Az óvodai rendezvények, játszódélutánok, munkadélután; Nyílt napok, nyilvános ünnepélyek

Közös kulturális programok, kirándulások szervezése

Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, fontos esetekben a családlátogatás, a gyermek, otthoni környezetének megismerése

A fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja

Szülői értekezletek szervezése

Szülői Munkaközösség működésének segítése

Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

A szülők az óvodában a Ktv.-ben meghatározott jogaik és kötelességeik teljesítésének érdekében munkaközösséget hozhatnak létre. A szülői munkaközösség működési rendjéről saját maga dönt. A szülők képviselőjével az óvodavezető tartja a kapcsolatot.

Közvetlen kapcsolat

Bolgár Országos Önkormányzat

VI. ker. Terézvárosi Önkormányzat

Kapcsolat az óvodai élet során

Gyámügy

Gyermekjóléti Szolgálat

Családsegítő Központ

VI. ker. Szakszolgálat

ÁNTSZ

Szakértői Bizottság

Hagyományok Háza

Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

Kerületi, megyei bolgár nemzetiségi önkormányzatok

Pro Schola Bulgarica Alapítvány

6. ÜNNEPEK

Cél

A hagyományörzés, a helyi hagyományok –bolgár és magyar hagyományok – a nemzeti értékek megismertetése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

Ismerjék a gyermekek az ünnepek belső tartalmát, a szimbólumokat.

A bolgár nyelv és kultúra alapjainak elsajátítása

Feladat

Az ünneplés jelentőségének megéreztetése, megismertetjük a gyermekeket azokkal az egyéni és közösségi tevékenységekkel, amely a közvetlen lakóhely, a szülőföld, a környezet, a világ más népei kultúrájának megbecsüléséhez mutat utat.

Az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése, a családi nevelés folytatása az óvodában: az erkölcsi értékek erősítése és kiteljesítése, a környező világra való rácsodálkozás képességének kialakítása és fejlesztése, mint öröm, hála, megbecsülés, védelem.

Az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből, közösségi hagyományok ismerete a gyermekek értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai fejlesztésében, a munkára nevelésben.

Az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvoda ünnepei

Évszakhoz kapcsolódó jeles napok

Bolgár és magyar nemzeti és egyéb ünnepeink

A kötelező Jeles napok az éves intézményi munkatervben jelennek meg.

Jeles napok, ünnepek

Hónap	Javaslat az éves tervhez	Nemzeti	Egyéb ünnepeink
Szeptember	Szent Mihály nap – vásár		
Október	Dimiter nap		
November	Márton nap, Szt. András nap		A felvilágosítók napja – nov. 1
December	Mikulás nap, Luca nap, Karácsony		Koledari
Január	Új év köszöntés		Szurvakane
Február	Farsang		Trifon nap
Március	Baba Marta	Március 3 Március 15.	Nők napja március 8, (bolgár anyák napja)
Április	Húsvét,		Bolgár nemzetiségi hét
Május	Szent György napja Cirill és Metód	Május 24.	Anyák napja, Gyermeknap
Június	Pünkösöd		Nagycsoportosok, búcsúztatója Évzáró, Apák napja

Hagyományok az óvodában

Cél

- A gyermekek ismerjék a hagyományok tartalmát.
- Legyen egyéniségük, önállóak, közös tevékenységekben működjenek együtt, alakuljon ki bennük a közösségi érzés.
- Alakuljon ki erős pozitív érzelmi viszony, viselkedési forma, magatartásmód.
- A mindennapokban legyenek jelen a bolgár hagyomány és kultúra elemei.

Feladat

- Periodikus rendszerben a csoport/ok/ban sajátos, egyéni hagyományokat alakítunk ki, amik jól beilleszthetők az egész óvoda rendszerébe.

A természethez kapcsolódó ünnepeink

Állatok világnapja	október.4
Víz világnapja	március 22.
Föld világnapja	április 22.
Madarak–fák napja	május 10.

Egyéb közös hagyományaink

Közös kirándulások
Ajándékkészítés
Jeles napok ünnepei

Az óvodai csoportok egyéni hagyományai

Kicsik:

Hiányzó gyermekek visszavárása
Csoportszoba rendezése ünnepek előtt
Élősarok rendben tartásában segítség
Séták, kirándulások
Születésnapok ünneplése.

Középősknél kiegészül:

Hiányzó gyermekeknek rajz készítése, elküldése
Iskolába menők búcsúztatása, ajándékkészítés
Élősarok rendben tartása, gazdagítása
Kirándulások, terménygyűjtések, udvaron levélgyűjtés
Ünnepélyeken bizonyos feladatok ellátása
Csoportszoba dekorálása

Nagyoknál kiegészül:

Új óvodásoknak ajándékkészítés – óvoda díszítése
Hiányzó gyermekek várása, számontartása
Iskolás gyermekeknek, tanítónőnek ajándékkészítés
Az óvoda gyermekei által készített munkáknak kiállítás rendezése

Az óvodapedagógusok feladatai

- Minden gyermek számára vonzóvá teszik a részvételt, hogy erősödjön bennük a „mi”! érzelmi hatása. Ösztönzik, serkentik a gyermekeket az óvodai ünnepekre való közös, tevékeny készülődésre.
- Tevékenyen részt vesznek az ünnepek, hagyományok kialakításában, a tevékenységek előkészületeiben, szervezésben, lebonyolításban, a hazafias nevelés mindennapjainak pedagógiai munkájában.
- A napló tartalma szerint a dajkákat, szülőket is bevonják az őket érintő tevékenységekbe.
- Aktívan együttműködnek a kollégákkal, szülőkkel a helyi sajátosságok jobbra, tartalmasabbá tételében. Minden rendezvény szervezésére forgatókönyvet készítenek. Motiválják a gyermekeket egy-egy örömteli esemény várására.
- Tudatosan törekednek a gyermekek identitástudatának alakítására.
- Örömmel készítenek a gyermekekkel együtt ajándékot a szülőknek, társaknak, más felnőtteknek, iskolásoknak. Elősegítik a negatív érzések, érzelmek megszüntetését, feloldását, mértékének csökkenését, a pozitív érzelmek önfelelt átélését (szeretet, öröm, vidámság).
- Ismerik a bolgár és a magyar néprajz, a népi kismesterség technikáinak alapjait, az óvoda környékének közvetlen és közvetett hagyományait.
- A szülők felé érthetően közvetítik – írásban is – a hagyományok tartalmi értékét.
- Ismerik a bolgár, a magyar és másnép- és kortárs zene gyermekeknek közvetíthető értékeit.
- Megismertetik a gyermekekkel az egyszerű hangszereket, tudják azokat megszólaltatni.

Sikerkritérium

A gyermekek érdeklődése tartós lesz az ünnepek, a Jeles napok tartalma iránt.

Identitás tudatuk kialakulóban, felfogják a nemzeti ünnepek jelentőségét.

A bolgár és a magyar népi gyermekjátékok, kismesterségek gyakorlásával gazdagabb a szókincsük

Fejlődik manuális készségük, érzelmviláguk. Olyan képességeik is kialakulnak, ami más tevékenységek által csak alacsonyabb szinten fejleszhető.

Tevékenyebbek, alkalmazkodóbbak a közösségi életben. Megismerik a közös alkotás örömét, s megtanulják a közösen létrehozott tárgyakat megbecsülni

A gyermeket a népi kultúra-zene- tánc-kismesterségek gyakorlása a boldogság érzésének kifejezésére teszi alkalmassá.

Becsülik, tisztelik a felnőtteket, szüleiket, társaikat.

---

7. JÁTÉK

Cél

A szabad játék hangsúlyozottan jelentkezzen, mint a személyiségfejlesztés színtere.

A gyermekek az alapvető viselkedési normákat, szokásokat sajátítsanak el, ismerkedjenek a világgal.

Fejlettebb legyen pszichikus funkciójuk, tökéletesebb a mozgásuk.

A szabad játékban a gyermekek sajátos kommunikációs stílusa, nyelvi formája gazdagodjon.

Személyiségük komplexen fejlődjön.

Feladat

Derűs, kiegyensúlyozott légkört alakítunk ki.

Biztosítjuk a gyermek életkori sajátosságaihoz igazítva a játék idejét, helyeit, az esztétikus, baleset veszélytelen, jól kezelhető fejlesztő játékeszközöket.

A gyermekek tapasztalataira, ismereteire, élményeire építve az alapvető viselkedési normák, szokásokat elsajátítatjuk.

Tapasztalatszerzés, élményszerzés közben fejlesztjük a pszichikus funkciókat, mozgásukat.

Testi, érzelmi, szociális életüket harmonikusan fejlesztjük.

A játék által értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A pedagógus tudatos jelenlétével a szabad játék túlsúlyának érvényesülése szükséges.

Indirekt játékirányítás módszerével alakítjuk a szabad játékot, amely hosszan tartó és zavartalan legyen. A játék fejleszti a pszichikumot, erősítővé és élményt adóvá teszi a kreativitást.

A gyermek játékát kísérje öröm, derű, vidámság. A játék fontos kísérői a kíváncsiság, csodálkozás, siker.

Tartalma: A gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodában az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart.

Jellemző jegyei: önkéntesség, tudatosság: aktivitás, játékosság

Az idő

A jó játékhoz szükséges, hogy a gyermekeknek meglegyen a biztonságérzetük, nyugalmuk, hogy rendezgethessenek, szervezkezhessenek és ehhez elég idejük, legyen.

Napirendnek megfelelően biztosítjuk a minél hosszabb, zavartalan játékidőt.

A hely

Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek szeretnek a földön játszani, sokat mozogni, körbe járni. A csoportszoba berendezésénél figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat.

A játékhoz elengedhetetlen a nyugodt légkör, a megfelelő élmény, a megfelelő eszköz.

Játékfajták

A gyakorló játék

A gyermek megismerkedik a tárgyak színével, hangjával, formájával, az anyagok felhasználhatóságával, formálhatóságával, halmazállapotával, esésével, mozgathatóságával, térbeli elhelyezkedésével. Fejleszti a gyermek beszédképességének kialakulását, a látás, fogás összerendezését. Szerepet játszik az első készségek kialakításában, biztosabbá válásában (pl. gyűrűs, gyúrás, gurítás, dobálás, húzás, öntögetés, egymásra rakás).

A szerepjáték

Elsősorban az ismeretek felfrissítésére, megszilárdítására szolgál. A képzelet az alkotóeleme. A gazdag szerepjáték és a színes képzelet egymással kölcsönhatásban van. Az alkotó képzelet nélkülözhetetlen az irodalom és művészetek megértéséhez és élvezetéhez.

A szerepjátékon belül fogalmazzák meg magatartásformáikat, a normákat, figyelmeztetik egymást, hogyan kell viselkedni. Érzelmileg jobban feloldódnak, s ez által fejlődik beszédképességük. A játék erősebb érzelmeket, indulatot vált ki, könnyebben szólalnak meg. Passzív nyelvtudásuk sokszor játék közben aktualizálódik, sokszor egymást javítják, egyúttal fogalmi tisztázásokat is végeznek.

A játék tartalma és a játékban való szerep segít a gyermek jellemének alakításában. Egy-egy szerep eljátszásakor a gyermek a szereppel való azonosítás által egyben megerősíti önmagában az eljátszott szerephez tartozó jellemvonásokat. Hozzásegíti a gyermekeket érzelmeinek egészségesebb elrendeződéséhez.

Fejleszti a gyermek mozgását, előnyösen hat a testi fejlődésre.

A szerepjáték szerepe a közösség kialakulásában

Átmenet a gyakorló és szerepjáték között. Fontos meghatározói a közösségi tudat kialakításának az ismétlődő közös élmények, így alakul ki lassan az a kívánság és akarat, hogy igyekezzen a gyermek a közösséghez közeledni.

A konstrukciós építőjáték

- Elősegíti a bonyolultabb, összetettebb készségek, kialakítását.
- A gyermekek a játék folyamán jobban megismerik az anyagok tulajdonságait.
- A számfogalom fejlesztésére, a számlálásra bőven nyújt alkalmat.
- A rendszerezésre, osztályozásra a játékszerek és anyagok alkalmazásánál és elrakásánál is alkalom nyílik

Szabályjáték

Mozgásos szabályjátékok

Tudatos és mondókás népi játékok, fogócskák, körjátékok, szembekötősdí, labdajátékok

Versenyjátékok, népi - és sportjátékok, egyéb ügyességi játékok

---

Értelemfejlesztő játékok

Érzékelést, megfigyelést, figyelmet, ismereteket, emlékezést, gondolkodást fejleszt.

Udvari játék

Az udvari játék alakítása során ugyanazok az elvek érvényesülnek, mint a csoportszobában, a gyermeki játék szabadsága, önálló választása, testi épségük megóvása mellett. Többféle játékfajtára lehetőséget biztosítunk /pl. szőnyeg, babaház, építőkocka, vizuális – kézműves, énekes –, sportjátékok, stb./

Mindenkire érvényes általános szabályok

- Úgy játsszál, hogy másokat ne gátolj!
- Óvd saját és társaid testi épségét!
- Vigyázz a játékokra!
- Ügyelj az udvar rendjére és tisztaságára!
- A fák, bokrok, bogarak is élőlények: Óvjuk őket!
- Egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelően tervezünk több mozgásos és népi gyermekjátékot, futó-fogójátékot, labdajátékot (foci), (mászások, versengések, népi dalos játékok, bújócska stb.). Kérjük, vagy a nagyobbak önállóan szervezik a játékot.

Nyári élet az udvaron és a csoportban

Tudatosan megtervezzük az udvari élettevékenységeinket. Nyári tevékenységeinket, a lehetőségekhez mérten, az étkezések és a pihenés kivételével az udvaron töltjük. A gyermekek folyadék pótlásáról folyamatosan gondoskodunk. Rossz idő esetén a csoport szobában étkezünk, pihenünk, és játszunk. A barkácsolást, kismesterségek gyakorlását és a mozgásos és népi játékokat az e célra kialakított csoportszobába, és tornaszobába tervezzük és szervezzük.

Barkácsolás

A gyermekek játékeszköz készítése saját játékukhoz, ajándék, dekoráció készítése.

Közösségi érzés alakul ki. A közös munka elősegíti a szocializálódást. A gyermekek megtanulják egymás és a maguk munkáját megbecsülni. A szülőkkel és gyermekekkel közösen végzett munka a család és az óvoda szorosabb együttműködését teszi lehetővé.

Az óvodapedagógusok feladatai

- Tiszteletben tartják a gyermek szabadságát és kezdeményezését, a játszó gyermek aktivitását, a játék során a játékban vagy a játék hatására keletkező érzelmeit. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve szerveznek a kisebbeknek és a nagyobb gyermekeknek különféle mozgásos játékokat.
- Egyéni bánásmódjuk, differenciált reakcióik, játéktámogató magatartásuk, attitűdjük segíti az örömteli szabad játékot, a szerepjáték alakulását úgy, hogy a gyermek élvezze annak előnyét. Kedvesen szeretettel fogadják a gyermek képzelőerejének megnyilvánulását.
- Segítik a gyermekeket – ha arra szükség van – a játék megszervezésében, gazdagításában, a játékba való bekapcsolódásában. Figyelemmel kísérik a gyermekek szerepvállalását, segítik a passzív, félénk, visszavonuló gyermekek bekapcsolódását a játékba.
- Ösztönzik a gyermekeket játékeszközök készítésére. Családi életre emlékeztető játékeszközökkel-szerekkel, kellékekkel (bölcső, néhány terítő, sapkák, kötények, stb.) motiválják a játékot.
- Gondoskodnak a homokozó játékról (lapát, vödör, szita, formák).
- Rendszeresen bővítik a játékok tárházát, lehetőséget adnak változatos játéktevékenységekre az udvaron is. (ugrókötelezés, hulla-hoppkarikázás, egyéb játékok. stb.).
- Különösen ügyelnek a kisebbek testi épségére, felhívják a nagyok figyelmét az óvatosságra. A játékok szabályait pontosan ismertetik, gyakoroltatják.
- Fokozottan ügyelnek a baleset megelőzésre, elhárításra.

Sikerkritérium

A gyermekek mozgása harmonikusabb, összerendezettebb lesz. A játék egész jellemüket, később életszemléletüket derűsebbé, vidámabbá teszi.

Fejlődik értelmi képességük.

A gyermeket képesek lesznek finom különbségek észrevételére, pontosabb fogalomalkotásra (színek, hangok, stb.).

A szabályok megértése, megtanulása, helyes alkalmazása, a játékhelyzetek felismerése a mozgásos játékokban is komoly gondolkodási műveletet jelent a gyermek számára, így hozzájárulnak a gondolkodás és emlékezet fejlesztéséhez, a gyermekek ismeretének bővítéséhez és megszilárdításához

A játék a gyermeket hozzászoktatja ahhoz, hogy figyelmét összpontosítsa egy bizonyos dologra, amely más és más játéknál mindig különböző lesz.

Fejlődik a beszédkésztség (pl. mondókák, népi játékok, értelemfejlesztő játékok stb.).

Fejlődik a gyermek erkölcsi tulajdonságai, jellemük: minden szabályjátékhoz kitartás, aktivitás, akaraterő, önuralom, fegyelmezetség szükséges.

A csoportjáték folyamán megélik a közösségi érzést, a baráti együttérzést és a felelősségérzetet: gyakran háttérbe kell szorítani egyéni vágyaikat, a közösség, a közös cél elérése érdekében.

A szabályjátékok által kialakul a gyermekek igazságérzete: (pl. szereposztás) – a gyermekeknek meg kell tanulniuk helyesen viselkedni, ha nyertek vagy vesztek, illetve a társuk nyert vagy veszett.

Szerénységre, mértéktartásra nevel.

8. VERSELÉS, MESÉLÉS

Cél

A gyermeki személyiség formálása, harmonikus fejlődésének elősegítése a gyermekirodalom sajátos eszközeivel.

Ismerjék meg a magyar –bolgár folklór, a klasszikus és kortárs népi, irodalmi művek legszebb gyöngyszemeit, s a gyermekek az önkifejezés során maguk is képesek legyenek előadni.

Feladat

Mesetudat erősítése: gazdagítjuk a gyermekek érzésvilágát.

A mesék, versek megfelelő kiválasztásával elérjük, hogy fejlődjön a gyermekek közösségi érzése, a közösséghez való viszonya. A könyv szeretetére, olvasására nevelünk, ösztönözzük a gyermekeket saját vers- és mesealkotásra

Irodalmi élményt nyújtunk, magyar és bolgár népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül; fejlesztjük a gyermekek beszédtechnikáját, hangsúlyképzését helyes és szép kiejtését, kifejezőkészségét, szókincsét. Szélesítjük a gyermekek látókörét, fejlesztjük értelmi képességeiket.

Erősítjük a közösségi élményt a személyiségfejlesztés, a magyar és bolgár néphagyomány őrzésével.

Ösztönözzük a gyermekeket az önálló versmondásra, mesélésre.

Erősítjük a magyar és bolgár nemzeti tudatot mesék, történetek hallgatásával, ünnepek megismertetésével, átélésével.

Lehetőleg hasonló tartalmú meséket gyűjtünk össze bolgáruul és magyarul.

Bábozás, dramatizálás

Cél

A gyermekek szívesen, örömmel, átéléssel bábozzanak.

Szeressenek bábozni, a szerepeket kívülről tudják, beszédük jól érthető, előadásmódjuk, hangjuk természetes legyen

Feladat

Megfelelő bábok, a kellemes hangulat biztosításával segítjük a bábozás fejlődését, az érzelmek gazdagítását.

Kialakítunk a csoportban mese, ill. bábsarkot. Körültekintően megteremtjük a bábozás, dramatizálás feltételeit.

Fontos az irodalmi és saját élményeik, kitalált történeteik szabad, kötetlen eljátszása. Az óvodáskorú gyermekek érzékenyek az esztétikumok befogadására. Örömmel fedezik fel a természet apró szépségeit, nagy kedvvel nézegetik a képeskönyveket, szívesen mondanak verset, önfeledt boldogsággal hallgatják a mesét, nézik a bábjátékot, nagy lelkesedéssel énekelnek.

Példamutató, utánzásra ösztönző a gyermekek számára az óvodapedagógusok bábjátéka, az esztétikai élménynyújtás, s ez által a személyiségjegyek tükröződése, a drámajáték elemek megjelenése, a szerepazonosulás, a gyermek és a felnőtt közötti kommunikáció.

Olyan irodalmi műveket választunk, melyek érzelmileg megragadják a gyermekeket, és esztétikai élményt is jelent számukra.

Kisebkeknek: 2-3 rövid mozzanatról álló mesét, történetet állatokról, gyermekekről.

Nagyobbaknak: népmeséket, állatmeséket, humoros történeteket.

Az óvodapedagógusok feladatai

- Törekednek a tervező és szervező munkájukban a környezeti neveléshez és ünnepekhez kapcsolódó irodalmi művek megfelelő kiválasztására.
- Megteremtik a tanulás tartalmának megfelelő tárgyi feltételeket, a jó hangulatot, és biztosítják az ehhez szükséges helyet, a nyugodt körülményeket.
- Megismertetik a szülőkkel a bemutatásra szánt irodalmi műveket.
- Kialakítják a mesemondás és hallgatás szokásait. A bemutatásra szánt műveket többnyire emlékezetből mutassák be.
- Lehetőséget teremtenek a mindennapos mesehallgatásra, lefekvéskor, alvás előtt meséljenek egy, esetleg két rövid mesét.
- Rendelkezzenek egyéni irodalmi repertoárral.
- Beszélgetést kezdeményeznek a képeskönyvek nézegetése közben látottakról, ill. a látottak alapján felidézett más tartalmú élményeikről.

Sikerkritérium

A gyermekek szívesen verselnek, mesélnek, hallgatnak mesét, báboznak, vagy dramatizálnak. Élményeiket, tapasztalataikat elmondják, türelmesen meghallgatnak másokat. Kialakul beszédfigyeljük, helyesen alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait. Az anyanyelvi szabályoknak megfelelően, érthetően beszélnek. Tisztán ejtenek minden hangot. Beszédjük közben megjelennek a metakommunikációs elemek. A megismert szavakat más beszédhelyzetben is megfelelően alkalmazzák. Részt vesznek az óvodapedagógusok, illetve társaik által kezdeményezett beszélgetésekben, kérdésekre válaszolnak.

A környezethez tartozó személyeket, tárgyakat, jelenségeket, ok-okozati összefüggéseket felismerik, megnevezik. Összefüggően fejezik ki magukat.

Berendeznek meseszínhelyeket. Kedvelt meséiket elbábozzák, dramatikusan megjelenítik.

Saját maguk is kitalálnak meseszerű történeteket. A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait követni tudják.

9. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Cél

Képesek legyenek örömmel, önfeledten, jókedvűen társaikkal énekelni, táncolni.
 A zenén keresztül a gyermekeket testileg egészséges, szellemileg harmonikusan fejlődő, fegyelmezett emberré neveljük. Ismerjék a bolgár és a magyar himnuszt.
 Szépen, érthetően beszéljenek, énekeljenek.
 Esztétikusan mozogjanak, s így használják az eszközöket is.
 Érezzék meg az egyenletes lüktetést, az egyenletes tempótartást.
 A zenehallgatási anyag megválasztásánál előnyt élvezzenek a bolgár szerzők.

Feladat

A gyermekek zenei-táncos élményeken, zenehallgatáson keresztül szeressék meg az éneklést, formálódjon zenei ízlésük.

Ismerkedjenek meg a bolgár és magyar folklór kincseivel, szép népi anyanyelvükkel.
 Ismerjék a népi játékok eszközeivel való bánásmódot. Erősítjük az él hangsúlyos magyar beszédet, az igényes bolgár szókincset. Testi, érzelmi, értelmi fejlesztés, érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig. Megismertetjük a gyermekeket a játékhoz kapcsolódó népi gyermekdallamokkal, zenével, a bolgár értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal, valamint több hangszerrel.
 A gyermekek fejlettségének megfelelő hangterjedelmű dalokat választunk
 Megismertetünk és felismertetünk velük különböző népi és klasszikus hangszereket
 Fontos a zenei anyanyelv elsajátítása, a hallás, a ritmusérzék, éneklési készség zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése a zenehallgatás. Megvalósítjuk az esztétikai nevelést a zenei élményen és a mozgásokon keresztül. Fejlesztjük a gyermekek zenei emlékezetét, képzeletét.
 Segítjük a közösségi életbe való beilleszkedést.

Az óvodapedagógusok feladatai

Sokat, örömmel énekelnek, hogy a gyermek érdeklődését felkeltsék, s azt ébren tartsák, fejlesztik zenei- és énekkészségüket, szoktatják őket a tiszta éneklésre.
 Hagyják a gyermekeket saját kitalált szövegeket mondogatni, dallamokat dúdolgatni.
 Fokozott figyelemmel fordulnak a gátlásos gyermekek felé.
 Gondosan választják meg főleg a bolgár és a magyar nép, mű és a kortárs, valamint a zenehallgatás dalanyagait. A zenei feladatokat változatos módszerekkel, eszközökkel tervszerűen, de szabadon variálva, a gyermek aktivitására építve oldják meg a zenei képességfejlesztés érdekében.
 Betartják a fokozatosság elvét. Legalább két hangszeren tudnak (pl. xilofon, furulya) játszani. A zenehallgatáshoz /lehetőleg/ élőzenét használnak fel a foglalkozáshoz, egyéb alkalmakkor is.
 Megfelelő gyakorlással fejlesztik a gyermekek mozgás és tánc-készségét, megelőzve az élményszerű bemutatással. A gyermekeknek olyan életkoruknak megfelelő mozgás anyagot tanít, amelynek tervszerűen és tudatosan kidolgozott fejlesztési módszerei a 3–6–7 éves korú gyermekek mozgáskultúrájának, tánc-kultúrájának fejlesztését, az iskolai életre való felkészítést szolgálja. Legyenek zeneileg műveltek, fogékonyak az új ismeretek iránt. Tudnak eszközökkel (pl. kendő, kalap) ritmushangszerekkel (népi is), térrel, idővel bánni. Hároméves távlatban rugalmasan tervezik meg a zenei nevelőmunkáját Az ünnepélyek anyagát az éves tervbe beépítik A mindenkori szülőkkal megismertetik a csoport ének-zenei anyagát, felhívják a szülők figyelmét annak fontosságára. Gyakran hallgattnak CD-ről évszakhoz kötődő gyermek, és népdalokat, ami a gyermekek szövegkiejtését, kifejezőkészségét, zenekultúráját fejleszti, elősegíti a zenehallgatás, a zene megszerettetését.

Sikerkritérium

A mondókát tisztán, szépen artikulálva, a beszéd természetes hanglejtése szerint tudják mondani. Szeretnek, és tudnak tisztán, bátran, felszabadultan énekelni egyedül, csoportosan is. Gyakran játsszanak gyermekjátékokat, maguk is kezdeményezik azt. Igénylik, és élvezettel hallgatnak élő, klasszikus és kortárs zenét. Képesek dallam, ill. ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, tapsolni. A jellegzetes belső, ill. kezdő motívumokat felismerik. Tudnak hosszabb motívumokat (jelre) bújtatni, hangosan énekelni. Tudnak 2/4 motívumokat „visszhang” válaszóval énekelni, tapsolni stb. egyedül és csoportban. Hallás után megkülönböztetik környezetük hangszíneit, zörejhangszíneit, hangszerek hangszíneit, egymás hangját, az egyenletes lüktetést a ritmustól, a kettes lüktetéstől, tudják énekelni, mozgással, járással, tapssal stb. kiemelni. Érzik csoportban a térformákat, esztétikusan, arányosan végzik a különböző mozgásokat és térmozdulatokat. Nagycsoport végére a térformákat tudják körülbelül arányosan kialakítani. A térformák kialakításában fejlődnek készségeik, képességeik. Közös népi játékokon belül megtanulják a játékok szigorú szabályait, törvényeit, amit mindig be kell tartani.

10. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA, NÉPIKISMESTERSÉGEK

Cél

Érdeklődés felkeltése a rajzolás, mintázás, kézi munka a népi kismesterségek tevékenységek iránt
Bontakozzon ki és fejlődjön a gyermekek személyisége, az esztétikai fogékonysága a különböző esztétikai tevékenységekhez szükséges készségek és képességek, a tér – forma – színek megjelenítéséhez
Fejlődjön az érzelmi, értelmi, akarati tulajdonságaik
Fejlődjenek az érzékszervek, a megfigyelő, analízáló, szintetizáló, lényegmegragadó szenzomotoros képességek, alakuljon ki a fantázia s tárgyismeret képessége.
Érthető formában kifejezzék ki az érzelmeiket, a világról szerzett tapasztalatokat.

Feladat

Kialakítjuk a tevékenységekhez kapcsolódó szokásrendszert
Megismertetjük a gyermekekkel a különböző anyagokat, a változatos technikákat, eljárásokat, a népművészeti elemeket, új eszközöket próbálunk ki
Megtapasztaltatjuk az alkotás örömét, önkifejezésre ösztönzünk
Felkészítjük a gyermekeket az esztétikai élmények befogadására, a környezet esztétikai alakításának igényére. Gazdagítjuk a térbeli tájékozódást, szín és formavilágot
Fejlesztjük a finom motorikát. Érzelmeket, gondolatokat megjelenítettünk a gyermeki alkotásokban, műalkotásokat elemzünk.
A népi kismesterségek tevékenységei az évszakokhoz, az ünnepekhez kapcsolódnak, kiegészülve mondókák, népi gyermekjátékok, népmesék hallgatásával, tanulásával.

Óvodapedagógusok feladatai

- Erős szokásrendszert alakítanak ki, azt mindig a gyermek megfelelő fejlődési szakaszában szükség szerint vezetik be.
- Fontos számukra a vizuális neveléssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése, az ábrázolás módjainak, különféle technikáknak és eljárásoknak elsajátítása.
- Felkeltik a gyermek érdeklődését, működésbe hozzák alkotó fantáziájukat, így fejlesztik készségeiket. Fokozottan figyelnek a hátrányos helyzetű, felzárkóztatást igénylő, a tehetséges gyermekekre, differenciált fejlesztésükre
- Megszervezik a gyakori tapasztalatszerzést, hogy a gyermekek mozgással és tapintással szerezzék ismereteket.
- Megtanítják az eszközök/ minden gyermeknek saját/ használatát, ügyelnek a biztonságos környezetre.
- Ösztönzik a gyermeket a pontosabb megfigyelésre, fejlesztik a megfigyelőképességet, a térszemléletet. Megfelelő motivációval irányítják a tervszerű, céltudatos megfigyelést, ébren tartják a gyermekek önkéntelen figyelmét. Elősegítik a tárgyi-környezeti világ gondolati feldolgozását, megértését, hogy a gyermek egyedül „fedezzen fel”, találjon rá az ábrázolhatóság útjára, a megoldásra.
- Kerülik a sémaadást, engedik, hogy a gyermek színválasztását az érzelmi hangulata vezérelje (megfogalmazni nem tudja, miért más színű valami, mint a valóságban, de tudja, milyen színű igazán), hogy a gyermek örömmel, játékként művelje az ábrázoló tevékenységet.
- Fejlesztik a gyermekek egészséges önbizalmát, kreativitását, beleélő képességét, fantáziáját.
- Becsülik és megbecsültetik a gyermekek munkáját, határozott értékrendet állítanak eléjük
- Tervszerűen használják a komplexitást (zene, irodalom, környezet). Lehetőséget adnak a gyermekeknek, hogy elkészítsék „műveiket”.
- A lehetőségekhez képest szerveznek múzeumlátogatásokat, megfelelő időben „gyakoroltatják” a műelemzést, amely elősegíti a kreatív és manuális fejlődést.
- Személyes példájukkal a művészetek, a környezet nyújtotta szépségek, felismerésére nevelnek. Megfelelő kulturáltsággal használják környezetük eszközeit, tárgyait. A gyerek esztétikai igényének alakítója, formálója.
- Igényes, szép dekorációkkal színesítik a közvetlen környezetet, azt rendszeresen újítják.

Sikerkritérium

A rajzolás, festés, mintázás, a kézimunka és a kézművesség komplex és mégis egyedi folyamatában az egész személyiség fejlődik. Alábbi személyiségjegyek alakulnak: nyitottság, alkotási vágy, önálló alkotókészség, művészetek iránti fogékonyság, problémamegoldó készség, másság elfogadása.

A gyermekek örömmel, játékként élik meg a tevékenységeket. Gyakran, szívesen elmélyülten tevékenykednek. Fejlődik akarati tulajdonságaik: kitartás, pontosság, összpontosítás, türelem. Képesse válik kezük és az ujjai izmai az apró, finom mozgásokra, amelyek az írástanuláshoz szükségesek. Laza lesz ceruzafogásuk, biztos a vonalvezetésük. Gondolatban megragadják az egyes tárgyakat – legfontosabb az ember teste – rendszerbe szerveznek, felfedezik a köztük lévő összefüggéseket, viszonyokat, élethelyzeteket, helyüket a térben, környezetben.

Egészséges önbizalommal rendelkeznek, pozitív érzelmeik által nevelődik, fejlődik értelmi életük.

Megbecsülik más gyermek munkáját

Megtanulják – helyes óvodapedagógusi irányítás mellett – az eszközök könnyű, gyors kezelését, rendben tartási módjait, másrészt megtanulják elrendezni az eszközöket, úgy elrendezni maguk előtt és körül, hogy azok könnyen hozzáférhetőek legyenek, de ne akadályozzák őket a munkában.

11. MOZGÁS

Cél

A gyermekek egészsége és testi képességeik megalapozása, megőrzése, megóvása.

Válják számukra biológiai és kulturális szükségletté a mozgás.

Rendszeres sporttevékenységen keresztül fejlődjön szervezetük teherbíró képessége.

Alakuljon ki bennük az alapvető egészséges életmód szokásainak igénye.

Képesek legyenek a mozgástevékenységeik során szerzett jártasságaikat, készségeiket alkalmazni a mindennapi életben.

Feladat

A gyermekek egészséges testi képességeit, mozgását tudatosan, tervezetten fejlesztjük.

Kielégítjük: mozgásigényüket: a szabad levegőn mozgásos játékok beépítésével az udvari életbe.

Változatos eszközöket alkalmazunk, éljük át a mozgás örömét az óvodai nevelés minden napján.

A megfelelő környezet biztosításával megelőzzük a baleset.

Fejlesztjük a nagy mozgást és a finom motorikát a fegyelmezett mozgás elősegítésére.

Elősegítjük a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését.

Óvodapedagógusok feladatai

- Megteremtik az egészséges személyiségfejlesztés érdekében azokat a feltételeket, melyek elősegítik a gyermekek biológiai fejlődését, növelik szervezetük teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét. Úgy alakítják a napirendet, hogy a gyermekeknek egész nap legyen lehetőségük életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő mozgástevékenységet választani. A csoportszobában és az udvaron is biztosítják a megfelelő és balesetmentes helyet
- Naponta frissítő mozgást szerveznek a gyermekek fejlettségétől függően 5-10 perces időtartamban,
- Célzott testmozgásokkal fejlesztik a nagy mozgást.
- A szem-kéz koordinációjának kialakításán keresztül fejlesztik a finom motorikát, törekednek a szem-láb koordinációjának fejlesztésére is.
- Mozgásos feladatok tudatos tervezésével, gyakorlásával fejlesztik a testrészek ismeretét, tárgyhoz viszonyított testhelyzeteket, a test személyi zónájának alakítását és a lateralitást.
- Biztosítják a gyermekek megfelelő terhelését, az aktivitási szintek változtatásával. A fizikai képességek fejlesztésével segítik és erősítik a gyermekek értelmi, szociális fejlődését.
- Segítik a mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható kifejezések beépülését a gyermekek szókincsébe.

Sikerkritérium

A gyermekek teljesítőképessége folyamatosan növekszik, mozgásuk összerendezettebb, mozgásban kitartóbbak,

Fejlődik tér, idő és tájékozódó képességük.

Ismerik testrészeiket.

Megértenek egyszerű vezényszavakat

Képesek a természetes és az ütemes járás váltakoztatására.

Tudnak egyensúlyozni padon, vonalon, gerendán stb.

Függeszkednek, közben lábmozgásokat végez.

Nekifutásból képesek tetszés szerinti akadály átugrására.

Gurulóátfordulást végeznek többféle kiinduló helyzetből.

Labdát vezetnek helyben, célba dobnak, kislabdával távolba hajítanak.

12. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Cél

A gyermekek pozitív érzelmekkel viselkedési formákkal, magatartási módokkal közeledjenek a természeti és társadalmi környezethez. Csodálkozzanak rá a teremtett világ szépségeire (öröm, hála).

Legyen igényük a környezeti kultúra iránt.

A gyermekek szeressék a természetet a maga valóságában. Vigyázzanak környezetükre

Fogalomalkotásra, elvont gondolkodásra, problémamegoldó képességre legyenek fogékonyak.

Feladat

Rögzítjük és működtetjük intellektuális szinten minden „műveltségi területen”, a szokásrendszereket.

Ismerjük meg az őket körülvevő élő és élettelen környezetet. Megláttatjuk a helyi sajátosságok segítségével az élő és élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggéseket.

Felébresztjük a gyermekekben a természet iránti tiszteletét, a természettel való közvetlen kapcsolat iránti igényt, a környezettel szembeni igényességet. Gyarapítjuk a gyermekek szókincsét, ami szükséges a környezeti ismeretek elsajátításához. A gyermekeket a népművészet – a folklór eszközeivel, tevékenységek biztosításával segítjük a természet és az ember közötti kapcsolat jobb megismeréséhez.

Biztosítjuk a feltételeket, hogy a gyermekekben az esztétikai érték és az esztétikus környezet iránti igény ki alakulhasson. A környezetvédő életstílusnak megfelelően a szabadtéri, természet közeli tevékenységek szabályait – különös tekintettel a testi egészségre, önfegyelemre nevelésre – betartatjuk. Fejlesztjük az önálló véleményalakítást, a döntésképeséget a kortárskapcsolatban és a környezet alakításában

A külső világ tevékeny megismerésének tartalma

Ismerkedés:

A természeti és társadalmi környezettel, a változásokat folyamatosan megfigyeltetjük

A szülőföld, és a közvetlen környezet hagyományai, szokásaival

A közvetlen közelben lévő építményekkel, a környezettel, műalkotásokkal, a viselkedési szabályokkal. Sétákat, kirándulásokat szervezünk.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése:

Téri tájékozódás alakítása

Mennyiségi, alak, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés

Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése

Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton:

Évszakok, jelenségek, növények, állatok

A természetsarokban történő változások folyamatosan megfigyeljük

A környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés

Kialakítjuk a környezettudatos magatartást

A közlekedés biztonsága, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása

Megtanítjuk a biztonságos közlekedés, az önfegyelemre, egymás óvására nevelés szabályait

---

Óvodapedagógusok feladatai

- Biztosítsanak minél több lehetőséget a természetbeni tapasztalatszerzésre, hogy a gyermekek minél több élményt, matematikai tartalmú tapasztalatokat is szerezzenek
- Ismertessék meg, és gyakoroltassák a környezettudatos magatartás alapvető szabályait.
- Folyamatosan végeztessenek megfigyeléseket az évszakok változásairól, szépségeiről, az időjárás és a természet kölcsönhatásairól, az időjárás és a természeti jelenségek változásának a növények fejlődésére gyakorolt hatásáról.
- Tudatosítsák a gyermekekben a testrészek, érzékszervek funkcióját, védelmét, ápolását, az orvos gyógyító munkájának fontosságát.
- Séták, kirándulások során megfigyeltetik a közlekedési eszközöket, gyakoroltatják a gyalogos közlekedést és a járműveken való utazás szabályait. Felhívják a gyermekek figyelmét a baleset megelőzésre.
- A csoportszoba berendezésekor figyelmet fordítanak az élősarok kialakítására.

Sikerkritérium

A gyermekek az óvodáskor végén el tudják mondani nevüket születési helyüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását,

Ismerik testrészeiket, azok funkcióját.

Meg tudják különböztetni az évszakokat, azok jellemző tulajdonságait.

Felismernek állatokat, madarakat, bogarakat.

Ismerik és gondozzák környezetük növényeit.

Ismerik a közlekedési eszközöket, az elemi közlekedési szabályokat.

Védik környezetükben a növényeket, állatokat, vigyáznak a rendre.

Felismerik a napszakokat, az alapszíneket, azok árnyalatait

Felismerik az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.

Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

13. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Cél

A gyermekek életkori sajátosságait figyelembevételével szeressék meg a munkajellegű tevékenységeket. Alakuljanak ki a munkához szükséges készségek, szokások, a közösségért végzett tevékenységhez szükséges érzelmi–erkölcsi tulajdonságok.

Feladat

Megteremtjük és kialakítjuk a gyermeki munkához szükséges készségek, képességek fejlesztéséhez szükséges feltételeket.

Kialakítjuk a környezet tisztaságára, rendjére nevelés szokásait.

Fejlesztjük a gyermekek saját személyükkel kapcsolatos munkájához szükséges képességeiket.

Fejlesztjük a közösségért végzett munkához szükséges tulajdonságokat, készségeket, és képességeket, kialakítunk pozitív tulajdonságokat.

A munka jellegű tevékenységek a gyermeki személyiségfejlesztés fontos eszköze, tevékenységekben megnyilvánuló tapasztalatszerzés. Az óvodában dolgozók magatartásának, munkájának példaadása nyomán megismerik környezetüket, a munkát és a munkavégzéshez szükséges magatartásformákat, attitűdöket. A gyermeki munkát tudatosan irányítjuk. Komoly pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelése szükséges.

Az óvodapedagógusok elég időt biztosítanak a készségek és szokások kialakításához, melyek kezdetben a játékban jelentkeznek. A játékoság mindinkább háttérbe szorul, és a munka komoly feladattá válik. A gyermek megérzi a játék és munka különbségét, közvetlenül tapasztalja a saját személyét érintő tevékenység szükségességét. Fontos, hogy összehangoljuk az óvoda és a család nevelő tevékenységét, hogy a szülők segítségével alakuljon ki az önkiszolgálás készsége.

13.1 Önkiszolgáló munka

Testápolási teendők,

Öltözködés,

Étkezéssel kapcsolatos munkálatok.

Testápolási teendők

Az egészségügyi szokások kialakításánál a gyermek élettani sajátosságait figyelembe vesszük. Pl. kiscsoportosok segítségével, használják a fésűt, törölközőt, WC-t, WC papírt, papír zsebkendőt, ebéd után a szájöblítést, fogmosást stb.

Középső és nagycsoportosoknál a testápolással kapcsolatos feladatok bővülnek.

Öltözködés

A gyakorlatlanságot állandó gyakorlással, buzdítással, irányítással, ismételt megmutatással alakítjuk készséggé. Összeegyeztetjük az otthoni szokásrendszert az általunk tervezettel: kérjük, a szülők türelmesek legyenek, és segítsenek abban, hogy a gyermek önállóan öltözhessen; vehesse le és fel a cipőjét, ruháját. Biztosítsák a gyermek megfelelő ruházatát (pl. jó cipőfűző, felvarrt gomb stb.). Középső csoportban már nagyobb önállóságra képesek (önálló öltözés, cipő befűzése stb), s nagycsoport végére már eléri az iskolába lépéshez szükséges szintet. Minden korcsoportban a gyermekeket egymás segítésére neveljük.

Étkezéssel kapcsolatos munka

A gyermekek az önkiszolgálás követelményeivel, a helyes cselekvési módokkal az óvodába lépéstől kezdve megismertetjük. A kívánt készségeket az önkiszolgálás állandó gyakorlásával alakítjuk ki, de a helyes munkavégzés csak fokozatosan és a gyermek életkori sajátosságainak figyelembevételével alakítjuk ki.

A megfelelő evőeszközökről, azok állandó helyéről az óvodapedagógus a dajkával együttműködve gondoskodik. Az étkezési szokásokat az óvodapedagógus a kulturált étkezés szabályai szerint alakítja ki, s ebben minden dolgozó példát mutat (pl. a felnőtt ülve tányérból eszik, tányér felett morzsál, szalvétát használ, nem csámcsog, halkán beszél, stb.).

13.2 A közösség érdekében végzett munka

A napos tevékenysége,

A csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.

Segítés a felnőttek, egymásnak és a kisebbeknek, egyéb megbízatások teljesítése.

A környezet rendjének biztosítása.

Óvodapedagógusok feladatai

- A munkavégzésnél figyelembe veszik az életkori sajátosságokat.
- Biztosítanak elegendő időt az önkiszolgáló munkához szükséges készségek és szokások kialakításához.
- Személyre szólóan buzdítanak, dicsérjenek, egyénre szabottan értékeljenek.
- Szívesen dolgoznak a gyermekekkel együtt. Egyénenként megmutatják a helyes munkavégzés fogásait, megtanítják őket a tárgyak, eszközök helyes használatára, kezelésére, a velük való bánásmódra, a műveletek „fogásaira”, egymásutániségára.
- Gondoskodnak a megfelelő eszközökről, következetesen megkövetelik helyzetüket.
- Balesetmentes környezetet biztosítanak.
- Megszilárdítják az alapkészségeket, s kialakítanak újabb készségeket, szokásokat, tanácsaikkal, javaslataikkal segítik a gyermekeket a feladatok megoldásaiban.

Sikerkritérium

A munkán keresztül a gyermekek önállóak lesznek, fejlődik bennük a közösségi érzés, kialakulnak erkölcsi tulajdonságaik, közösségi magatartásuk, a csoport iránti érdeklődés, észreveszik, ha valakinek szüksége van segítségre, önállóan keresik a segítségnyújtás formáit. A rendszeresség, az állandó ismétlés, gyakorlás igényessé teszi őket, segít az önállóságuk kialakításában. Megtanulják a dolgok egymásutánját, megismerkednek tevékenységük következményével, ezáltal óvatosabban, megfontoltabban cselekednek.

Önállóan megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek. Ruhájukat rendben tartják, helyére teszik.

Az épületbe lépéskor cipőjüket megtisztítják, egyedül tisztálkodnak, étkeznek, az evőeszközöket helyesen használják, a kulturált étkezési szokásokat betartják. Helyes, természetes testtartással ülnek az asztalnál.

Ügyelnek, vigyáznak saját személyük és társaik épségére, környezetük rendjére. A naposi munka erősíti a gyermek akaratát, önfegyelmre nevel, fegyelmez, udvarias magatartás alakul ki. Mélyülnek és

állandósulnak ismereteik. Olyan mozdulatokat sajátítanak el, amelyek segítik a testi fejlődést és a munkakészségek kialakulását. Megtanulják a növények gondozását, azokhoz szükséges eszközök nevét, használatát. Aktívan részt vesznek különböző tevékenységekben melyeket többségük maga választ meg.

Alkalmazkodnak a szabályokhoz, együttműködnek a társakkal, felnőttekkel a játékban, munka jellegű tevékenységben, a tanulás folyamatában. Végrehajtják a feladatokat, elfogadják és követik az óvodapedagógus kéréseit, a megkezdett munkát minden körülmények között befejezi. Együtt éreznek társaikkal, szokatlan megnyilvánulásait megértéssel fogadják. Bízhatnak önmagukban és társaikkal.

14 . ATEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Cél

Minden gyermeknek tevékenységeken keresztül alakul ki az iskolai életre képessé tevő, az életkori sajátosságainak megfelelő ismeretei, készségei, és az ehhez szükséges jártasságok.

A gyermekek komplex nevelése, tanítása, melynek eredményeként alkalmas lesz az eredményes, kudarc nélküli iskolai teljesítményekre.

Feladat

A gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítódására, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítjuk a tapasztalat – és ismeretszerzési folyamatot.

Megtervezzük a tanulás helyét, idejét, eszközeit, szervezeti formáját.

A tevékenységeknél, feladatadásnál figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, ismereteit, tapasztalatait.

A tanulás tartalmát úgy tervezzük meg, hogy építeni tudjunk a gyermekek óvodán kívüli élményeire. Biztosítjuk a tevékenységben a felfedezés lehetőségét, annak örömeit.

A tanulás nem önálló tevékenységforma, hanem folyamatos, részben utánzásra alapuló, a gyermek tevékenysége folyamán szerzett ismereteinek, tapasztalatainak a játék folyamatában tükröződő folyamata. A tanulási képességek ebben a folyamatban a cselekvésen, érzékszervi mozgásos tapintáson keresztül alakulnak

A tanulás tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg:

A spontán játékon tapasztalatszerzés elsődleges és cselekvéses tanulás, ahol az egyéni adottságokat, az optimális terhelhetőséget, és a motiválást figyelembe vesszük.

A vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógusok a tanulást támogató környezet megteremtésével érnek el.

Feladataink

- Biztosítjuk a felfedezés, a tapasztalatszerzés lehetőségeit
- Fejlesztjük a kreativitást
- Rendszerezük és egymásra építjük a spontán szerzett játékos tapasztalatokat, ismereteket
- A kognitív képességeket tevékenységbe ágyazva alakítjuk
- Fejlesztjük a gyermekek kompetenciáját
- A gyermekek fejlődési üteméhez igazítjuk az egyéni felzárkóztatást, fejlesztést tehetséggondozást.
- Az óvodapedagógusok személyre szabott pozitív értékeléssel segítik a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulását.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Három éves kortól kötelező az óvodába járás, amelynek betartása törvényi kötelezettség. Az óvodai nevelés során az óvodáskor végére az alábbi jellemzők alakulnak ki a gyermekekben. A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet. Az iskolakezdésnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.

Testi jellemzők

Alakváltozás, teherbírás

Összerendezett, harmonikus mozgás

Testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képessé

Finom motorikus mozgás.

Pszichés jellemzők:

Lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem, megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről

Szociális jellemzők:

Együttműködés, kapcsolatteremtés

Szabálytudat

Kitartás, önfegyelem

Beszédfigyelem. Elemi ismeretek önmagáról, természetről, társadalomról, megóvásáról, alkalmazkodásról.

15. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA

A vizsgálat kiterjed az elméleti és gyakorlati tevékenységekre, mely az alábbi területeket kell, hogy vizsgálja:

A program hatása a gyermekek folyamatos fejlődésére, a fejlesztés érdekében alkalmazott módszereknek, eszközöknek a kiemelt területeken

A programban leírtak teljesíthetők-e, mennyire valósíthatók meg a választott nevelési területek. Az ellenőrzés és értékelés célja az óvodapedagógusok nevelőmunkájának, annak, hatékonyságának vizsgálata.

Szükséges dokumentumok

- **BOLGÁR PEDAGÓGIAI PROGRAM**
- **MUNKATERV**- A mindenkori megbízott vezető éves pedagógiai, működési terve a
- **NEMZETISÉGI CSOPORTNAPLÓ** -Az óvodapedagógusok nevelési-fejlesztési terve
- **FEJLŐDÉSI NAPLÓ**- Gyermekek fejlődéséről vezetett feljegyzések
- **FELVÉTELI ÉS MULASZTÁSI NAPLÓ**
- **ÓVODAI FELVÉTELI ÉS ELŐJEGYZÉSI NAPLÓ**

Az értékelés formái

- Egyéni és szóbeli beszámolók – önértékelés
- Testületi értékelés
- Személyre szóló írásbeli beszámoló.

Az értékelés kiterjed

- Az óvodapedagógusok, dajkák nevelőmunkájának hatékonyságára
- Az óvodapedagógusok adminisztrációs feladataira
- Munkafegyelemre.
- Az óvodapedagógusok munkájukat az éves munkaterv alapján készítik.

Az óvodapedagógusok ellenőrző-értékelő munkája

- Napló
- Mulasztási Napló
- Fejlődési Napló
- Évente célzott ellenőrzés

A vizsgálat kiindulási és a programidőszak végén, mint pedagógiai alapértéket átható vizsgálat tárgyává teszi: játéktevékenység, egészséges életmódra nevelés, értelmi, anyanyelvi, érzelmi nevelés, tanulás, tevékenységek-szokások.

A kettő között az ellenőrzések, értékelések folyamatjelleggel valósulnak meg, melyet az éves munkatervben rögzítünk azzal a céllal, hogy kiszűrjük és a helyes irányba tereljük a nemkívánatos megoldási módokat.

A programidőszak végén nyert konklúziókat beépítjük a program módosításába.

A vizsgálat módszerei

Látogatás

Beszélgetés

Megfigyelés

Tapasztalatgyűjtés.

Formái:

Tesztek

Mérőlapok

Kérdezés

Statisztika.

A folyamatos méréseket, ellenőrzéseket minden esetben értékelés követi.

Az ellenőrzés részletesen kidolgozva az Intézményi Minőségirányítási Programban található.

---

16. A NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE

A nevelőmunka hatékonyságának egyik fontos kritériuma a tervszerűség, mely szoros összefüggésben van a célirányossággal és a szervezethez való kötődéssel.

A tervszerűség feltételei

- Rendszeresség
- Következetesség
- Fokozatosság
- Folyamatosság.

A nevelés–tanulás tervezésének feltételei

Tudatosság

Az óvodapedagógusok alaposan ismerjék:

Az országos irányelveket, a helyi program tartalmát (cél, feladat, tevékenység), követelmény rendszerét, az óvoda egyéb dokumentumait, a helyi viszonyokat, a gyermekek óvodai környezetét, a gyermekek és családjuk – a nevelés szempontjából fontos – életét, az egyes gyermekek mindenkori fejlettségi szintjét.

A gyermekközösség fejlődését figyelemmel kísérik:

- Közösségi tevékenységekben
- Közösségi élet szokásainak gyakorlása közben
- Közösségi érzelmek kifejezésében
- Közösségi kapcsolatok alakulását a megismerő tevékenység gyakorlása közben.

A tervezés módja

A tervezés kötelező alapidokumentuma a csoportnapló.

Tartalmazza

beilleszkedés, tevékenységek, tanulás megszervezése. Az éves, és a havi terveket az elmúlt években közösen készítettük el minden korcsoportra lebontva, egységes szemléletben.

Időszakos nevelési feladatokat

- Szülői értekezletek, fogadóórák időpontjai
- Munkadélutánok, szülőkkel közös programok
- Aktuális ünnepek, ünnepélyek, jeles napok
- Egyéb tevékenységek.

A tervezés alapidokumentumainak naprakész vezetése minden óvodapedagógus számára kötelező.

A tanulás lehetséges formái

- Spontán játékon tapasztalatszerzések
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelések, tapasztalatszerzések
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett kötetlen és kötelező foglalkozások
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzések, gyakorlati probléma és feladatmegoldások

A foglalkozások szervezése a nevelési év folyamán

	Ideje	Tartalma
3–4 éves korban	Szeptember 01-október 30.-ig november 1.–május 31.	Befogadás- beilleszkedés segítése tevékenységeken keresztül,nyelvi készség,beszéd felmérése Tevékenységek szervezése, felzárkóztatás,
4–5 éves korban	Szeptember 01-október 30.-ig Október 1.- május 31.	Ismétlés, gyakoroltatás nyelvi készség,beszéd felmérése Tevékenységek szervezése, felzárkóztatás,
5–6–7 éves korban	Szeptember 01-október 30.-ig Október 1.–május 31.	ismétlés, gyakoroltatás nyelvi készség,beszéd felmérése Tevékenységek szervezése,Felzárkóztatás,

Kötött - kötetlen foglalkozások heti tervezésben

Tevékenység	3–4 éves korban	4–5 éves korban	5–6–7 éves korban
A külvilág tevékeny megismerése/matematikai tapasztalatok	X	X	X
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	X	X	X
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	X	X	X
Mozgás	X	X	X
Verselés,mesélés,bábozás	X	X	X
Népi kismesterségek	X	X	X
Mindennapos mozgás	X	X	X
Beszélgetés	X	X	X

Tematikus terv:

- Témaköröket tartalmaz, heti lebontásban kell elkészíteni -portfólió követelményekkel egyezik.
- A tevékenység megtervezése (hagyományosan) a fejlesztési feladatok feldolgozásának menetére irányul.

Foglalkozás tervezet: A tevékenységek **tervszerű** vezetéséhez írásban is előre fel kell készülni!
Írásban rögzítjük a kezdeményezéseket, pedagógiai és módszertani problémák felépítését, a tevékenység minden lépését, a kérdéseket is részletesen megfogalmazva! A tevékenység előzetes megtervezése még a gyakorlott óvodapedagógusnak is kötelessége

---

17. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

Cél

Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Gyermekvédelmi terv

A gyermekvédelem mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak összessége, amelyek a veszélyeztetett gyermekek nevelését, eltartását, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják.

Az óvoda gyermekvédelmi munkatervét az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló az óvodára vonatkozó rendelete alapján az SZMSZ-ben szabályoztuk.

A gyermekvédelmi feladatokat az óvodapedagógusok a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve látják el.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok

- Családi környezet:
  - rossz lakásviszonyok,
  - egészségügyi okok,
  - anyagi okok,
  - nevelési hiányosságok,
  - megromlott családi kapcsolat,
  - a gyermeki személyiségben rejlő okok,
  - bűnöző családi helyzet.
- Családon kívüli környezet:
  - munkanélküliség,
  - váltakozó párkapcsolatok,
  - hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók, életvitel az utcán történik,
  - kéregetésre kényszerítés, életvitel az italboltban történik, pszichiátriai kezelés, kábítószerelés.

Az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele

Egy gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését

Munkájukat megbízás alapján végzik

Évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, gyermekvédelmi ismeretek karbantartása, bővítése

Rendszeres konzultáció óvodapedagógusokkal, intézményvezetővel

Családlátogatások szervezése.

ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke külön mellékletben.

A Bolgár Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület elfogadta és az intézményvezető hagyta jóvá a szülők és a Bolgár Országos Önkormányzat egyetértésével.

Budapest, 2018. május 30.

.....
Egerváriné Hernádi Gabriella óvodavezető

IRODALOMJEGYZÉK

1. аименување на програмата по Български език:

1. Книга за учителя "Моливко" за предучилищно възпитание и подготовка на 3-4 - годишни деца - "Слово" - Велико Търново 2010г. - В.Петрова, Г.Данчева и др.

2. Книга за учителя "Моливко" за предучилищно възпитание и подготовка на 4-5 - годишни деца - "Слово" - Велико Търново 2010г.

3. Книга за учителя "Моливко" за предучилищно възпитание и подготовка на 5-6 - годишни деца - "Слово" - Велико Търново 2010г.

4. Nemzetiségi anyanyelv az óvodában

Koncepció a nemzetiségi óvodai nyelvi nevelés és továbbfejlesztéshez c. jegyzet

Fábián Katalin: Ünnepek, ünnepélyek, megemlékezések

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Dr. Füle Sándor: A Pedagógia Program Készítése, Országos Közoktatási Intézet; 1997

Gaál Sándorné–Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában, Szolnok;

Kárpáti Andrea–Kassa Mária Valéria: Viziális nevelés világszerte, Tankönyvkiadó” 1984

Kodály Zoltán: A magyar népzene tára, Zeneműkiadó; 1952

Koncz János: Pedagógushivatás, Kossuth Kiadó; 1980

Lázár Katalin: Népi játékok, Planétás; 1997

Mérei Ferenc: Gyermektanulmány, Egyetemi Nyomda; 1948 Nagy Béláné: Táncosjátékok az óvodában, Dabasi Nyomda

Nagy László: A gyermek érdeklődésének lélektana, Tankönyvkiadó; 1982

Németh Imre–Némethné Katona Judit: Zöld kalandra fel! Borsodi Nyomda

Radics Éva: Kiscsoportos ábrázolás foglalkozás, Óvodai Nevelés; 1983. 1. sz.

Dr. Székely Lajos: Az egészségnevelés elmélete és gyakorlata, Fővárosi Egészségnevelési Központ; 1981
Tátrai Zsuzsanna–Karácsony Molnár Erika: Jeles napok ünnepi szokások, jelenlévő múlt, Planétás Kiadó; 1977

Vitányi Iván: A kreativitás alkalmazása és jelentősége, Valóság; 1979. 10. sz.

A játék menet és módszertana. Az óvónőképző intézetek számára, Tankönyvkiadó; 1962

A közoktatási törvény, Okker; 1990

Az anyanyelv és a környezetismeret módszertana II., Tankönyvkiadó; 1859

Az óvodai közösség kialakulásának néhány problémája, Budapest; 1962

Az óvodai nevelés, az alapfokú nevelés-oktatás területére vonatkozó jogszabályok, Dabasi Nyomda

Az óvodai nevelés programja, Tankönyvkiadó; 1976

Gyermekjátékok. Magyar Népzene Tára, Akadémia; 1987

Környezetismereti foglalkozások módszertana, Tankönyvkiadó; 1975

Kelj fel Jancsi – Játékos testtartásjavító torna óvodásoknak és óvónőknek

Nevelőmunka az óvodában, Tankönyvkiadó; 1962

Óvoda az ezredfordulón, Művelődési és Közoktatási Minisztérium; 1998

Óvodai Nevelés Programja, Országos Pedagógiai Intézet; 1989

Tér és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok óvodás és kisiskolás gyermekek részére, Fővárosi Pedagógiai Intézet; 1994

JEGYZŐKÖNYV

Nevelőtestületi értekezlet

Helye: Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

Címe : Budapest 1062 Bajza u.44

Ideje: 2018.május 28

Jelen van:

Egerváriné Hernádi Gabriella	óvodavezető-óvodapedagógus
Baloghné Veréb Mária	óvodapedagógus
Emíliya Tsvetkova	óvodapedagógus
Csapody Kinga	Szülők közössége nevében

Köszöntés

Napirendi Pont Ismertetése

Bolgár Pedagógiai Program ismertetése,elfogadása

Egerváriné H.Gabriella ismerteti a Bolgár Pedagógiai Program tartalmát.

A Bolgár Pedagógiai Programot a nevelőtestület 100 %- ban elfogadta.

Egerváriné Hernádi Gabriella megköszönte a jelenlévők munkáját,az értekezletet bezárta.

Budapest 2018.május 30

.....
Baloghné Veréb Mária
jegyzőkönyvvezető

.....
Egerváriné Hernádi Gabriella
óvodavezető

Jelenléti ív

.....

Egerváriné Hernádi Gabriella

óvodavezető-óvodapedagógus

.....

Baloghné Veréb Mária

óvodapedagógus

.....

Emília Tsvetkova

óvodapedagógus

.....

Csapody Kinga

Szülők közössége nevében

Budapest 2018. május 30

.....
Egerváriné Hernádi Gabriella óvodavezető

Tárgy : Határozat a Bolgár Pedagógiai Program elfogadásáról
Ügyiratszám /...../2018/O

Határozat

A Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda nevelőtestülete 2018.május 28.-án a

Bolgár Pedagógiai Programot a nevelőtestület 100 %-ban elfogadta.

A Bolgár Pedagógiai Program 2018 .június 01.-től 2022. augusztus 31.-ig érvényes

Felülvizsgálata : A mindenkori törvények értelmében ,legkésőbb 2022 .augusztus 31.-ig.

Budapest 2018 .május 30

.....

Egerváriné Hernádi Gabriella óvodavezető